Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

ГАЗЕТА 1966 ЙИЛ 1 ИЮЛДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. • № 112 (6. 003) • 1986 йил 16 май, жума • Баҳоси 3 тийин.

Замондошимиз

Тошкент шаҳрида типовой ва экспериментал турар жой ва жамоат биноларини лойиҳалаш зонал илмий-тадқиқот ва лойиҳа институти (ТашЗНИИЭП) 1963 йилда ташкил этилган. Ўтган 20 йилдан ортиқ вақт мобайнида бу институт коллективи юқори сейсмик активлик ва иссиқ иқлим шароитида турар жой ва жамоат бинолари бунёд этиш билан боғлиқ илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириб, тегишли норматив ҳужжатлар, турар жойлар ва типовой жамоат бинолари лойиҳаларини тайёрлаб яхши шуҳрат қозонди. Ҳозирги пайтда ТашЗНИИЭП Ўрта Осиёнинг IV қурилиш-иқлим зонасидаги йирик институтдир. У Ўзбекистон ССРдан ташқари Тожикистон ССР, Туркманистон ССР, Қирғизистон ССР ва Қозоғистон ССРнинг бир қатор областлари, Қалмиқистон АССРга хизмат қилади.

Институтда ўз касбини яхши билган, истеъдодли архитекторларнинг катта коллективи меҳнат қилади. Шулардан бири катта илмий ходим Мурод Усмоновдир. У 1984 йилда Москвада бўлиб ўтган биринчи Бутуниттифоқ илмий-ижодий кўрикнинг лауреати ҳисобланади. Бу ёш мутахассис коллективнинг жамоат ҳаётида ҳам актив қатнашади. У институт партия комитети бюроси аъзоси, комсомол комитети секретаридир.

ЖАДАЛЛАШТИРИШ ВА СИФАТ — БЕШ ЙИЛЛИК ШИОРИ

Пешқадамлар ибрати

Экспериментал-фурнитура пластмасса буюмлари заводининг коллективи жадаллаштириш йўлидан бориб, республика енгил саноат корхоналарига етказиб бериляётган янги техника ва технологияни тобора кўпайтирмоқда. Яқинда С. Абдуллаев ва В. Карев етакчилик қилаётган бригадалар муҳим буюртмани муддатидан олдин уддалади. Пешқадам коллективларнинг самарали меҳнати туфайли Самарқанд устки трикотаж фабрикаси, «Малика» трикотаж бирлашмаси ва Жиззах пайпоқ фабрикаларига зарур конструкция, ускуна ва мосламалар етказиб берилди.

Кўплаб коммунист ва комсомоллар меҳнат қиладиган бу коллективларнинг ибрати бошқаларни ҳам имкониятлардан, резерв ва илғор тажрибалардан унумли фойдаланишга ундамоқда. Бу корхона муваффақиятларини бойитишга олиб келмоқда. Шу йилнинг ўтган тўрт ойида мажбуриятга қўшимча 30 минг сўмликдан зиёд маҳсулот тайёрланганлиги бунинг далилидир.

Янгисидан афзал

Тошкент тажриба-механика экскаватор ремонти заводи коллективи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш, сифатини яхшилашнинг янги методларини топиш учун мунтазам изланмоқда. Ишчи ва инженер-техник ходимлар яқинда Украина ССРдаги Е. А. Патон номидаги Киев электр пайвандлаш институти олимлари яратган янгилик асосида деталларни қайта тиклашни йўлга қўйишди.

Унинг афзаллиги шундаки, ишдан чиққан деталнинг устки қатлами йўниб ташланади, ўрнига ўта юқори ҳароратда металл кукунлари пайвандланади. Тажрибада бундай деталлар янги тайёрланганидан ўн марта чидамли эканлиги аниқланди.

Янги усулни қўллаш учун керак бўлган ускуналарни ва чизмаларни завод мутахассисларининг ўзлари тайёрлашди. Ҳозир дренаж ишларини амалга оширишда қўлланадиган деталлар тайёрланмоқда. Кейинчалик ер қазиш техникасини ремонт қилишда ҳам янги усулни қўллаш мўлжалланмоқда.

Энергетиклар буюртмаси бўйича

«Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасида микро-ЭВМ—60 базасида яратилган комплект қайта юклаш машинаси (УКПМ) қурилмаси ишлаб чиқарилди. У шартнома мажбуриятига биноан Балаково атом электр станцияси адресига жўнатилди. Қурилманинг «мияси» — микропроцессорлар ва математик программалар асосидаги электрон блоклар корхона таркибига кирувчи махсус электроника лойиҳа-конструкторлик технология бюроси (СПКТБЭ) коллективи томонидан ишлаб чиқилди. Бирлашмада яратилаётган янгиликлардан фойдаланиш ҳар йили 4 миллион сўмликдан зиёд иқтисодий самара беради.

Бирлашма маҳсулотларидан халқ хўжалигининг кўпгина тармоқларида — океан кемаларида, атом, иссиқлик ва сув электр станцияларида, заводларнинг цехларида ва лабораторияларда фойдаланилади. Бу маҳсулотларга фақат Совет Иттифоқининг эмас, дунёдаги ўнлаб давлатлар, шу жумладан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар, Греция, Финляндия, Эрон, Сурия, Нигерия ва бошқа мамлакатлар энергетикларининг талаби катта. Корхона турли электр жиҳозлари, электромагнит реле, электрощит ва панеллар, рақамли программа билан бошқариладиган дастгоҳлар учун пультлар — жами 430 хилдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқаради. Бирлашма паст вольтли аппаратураларни етказиб берувчи энг йирик корхоналардан бири ҳисобланади, ўз маҳсулотларининг 60 процентга яқинини мамлакат энергетика программасига мувофиқ ишлаб чиқаради.

Бу ерда меҳнатни ташкил этишнинг бригада усули кенг ташкил этилган. Корхонадаги мавжуд бригадаларнинг 250 тасида иш натижалари якуний маҳсулотга қараб баҳоланади. Мазкур бригадаларга бирлашма шахсий составининг қарийб 70 проценти уюшган. Ишлаб чиқаришни интенсивлаштириш, маҳсулот сифатини яхшилаш билан боғлиқ кўпгина қимматли ташаббуслар айнан ана шу қуйи коллективларда вужудга келмоқда. Аксарият бригадалар, бутун-бутун цехлар квартал топшириғи муддатидан илгари бажарилганлиги ҳақида рапорт беришди. Натижада бирлашма ҳам план-топшириғини муддатидан илгари адо этди.

Юксак даражада автоматлаштириш ва илғор технологияларни жорий этишни бу ерда муҳим илмий-техникавий вазифа деб ҳисоблашади. Цехларда рақамли программа билан бошқариладиган дастгоҳларни монтаж қилиш жадал суръатлар билан олиб борилмоқда, ишлаб чиқаришни янгилаш бўйича бошқа тадбирлар амалга оширилмоқда.

Бугунги кунда халқ хўжалиги электротехника саноатидан мукаммал аппаратлар ва қурилмаларни талаб этяпти. Ана шундай аппаратларни яратиш ва жорий этиш билан СПКТБЭ ходимлари шуғулланишади. Бу ерда ҳар қандай янги буюм конструкциясини яратишга юксак сифат кўрсаткичлари билан ёндошишади.

Барча янгиликлар асосий мақсад — шартнома мажбуриятларини бажаришга қаратилган. Бирлашма билан Москва, Ленинград, Куйбишев заводлари, «Автомаш», «Запорожье» атом электр станцияси, Янги Оҳангарон ГРЭСи ва бошқа корхоналар ўртасидаги алоқалар яхши йўлга қўйилган.

СУРАТДА: схема монтаж қилувчи бригада аъзолари технологик ҳимоя бошқарув шкафини йиғишяпти. (чапдан ўнгга)— Эльмира Барбачакова, Надежда Яковлева ва Любовь Кривенцова

ЎзТАГ фотохроникаси.

УНУМЛИ ТЕХНОЛОГИЯ

«Силикат» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг девор материаллари ва химик анализлар бўлими томонидан ғишт тайёрлашнинг янги технологияси ишлаб чиқилди. Бундан буён ғишт учун асосий хом ашё бўлган лойга махсус модда аралаштирилади. У маҳсулотнинг чидамлилигини оширади, сифатини тубдан яхшилайди.

Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда янги технология йилига 135,9 минг сўм маблағни тежаб қолиш, ғишт ишлаб чиқариш ҳажмини кескин кўпайтириш имконини беради.

Меҳнат семестри тараддуди

Отрядлар шайланмоқда

Шаҳримиз олий ва ўрта махсус ўқув юртларида ёшларнинг ёзги учинчи меҳнат семестрига қизғин тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Ҳужжатлар расмийлаштирилмоқда, студентлар техника хавфсизлиги тайёргарлигидан ўтишмоқда. Айниқса бу тайёргарлик Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент политехника институтида кенг кўламда олиб бориляпти. Чунки олий ўқув юртининг меҳнат семестрида амалга ошириладиган юмушлари ҳажми ғоятда кенг ва салмоқлидир.

Институт нефть ва газ факультетининг 4-курс студенти Ш. Хометова, 5-курс студенти Н. Ҳафизов интернационал қурилиш отрядлари сафида Венгрия ва Германия Демократик республикасига бориб меҳнат қиладиган бўлишди.

Институтнинг кўпгина студентлари бундай отрядлар сафида Польша, Болгария, Чехословакияда ҳам бўлишади. Ана шу мамлакатларнинг политехника олий ўқув юртларининг ёшлари ўз навбатида Тошкент ва республикамиз шаҳарларида меҳнат қилишади.

Политехника институтида ҳаммаси бўлиб 66 та қурилиш отряди ташкил топди. Улар 1900 дан ортиқ йигит ва қизни бирлаштирган. Бу отрядлар куч-ғайрати билан 3,5 миллион сўмликдан зиёд қурилиш-монтаж ишлари бажарилади.

18 та отряд Хабаровск шаҳри ва ўлкаси турли корхоналарида меҳнат қилади. Кўпгина отрядлар эса Олтой ўлкаси, Барнаул шаҳри, Гагарин шаҳрида меҳнат қилади. Бундан ташқари институтда таълим олаётган хорижий студентлардан иборат тузилган «Политехник» отряди эса Новосибирск шаҳри қурилишларида ишлайди. Бир неча отрядлар Тошкент шаҳри бинокорларига яқиндан ёрдам берадилар. Улар янги-янги корхоналар, мактаблар, ётоқхоналар, маданий-маиший объектлар қурилишида қатнашадилар.

Д. МАЖИДХУЖАЕВА.

Фотоальбом — кўргазмага

Тошкент қишлоқ хўжалиги институтида студент-ёшлар ўртасида ғоявий-тарбиявий ишлар олиб боришни янада яхшилаш мақсадида қатор муҳим тадбирлар белгиланди. Олий ўқув юрти факультетлари ҳузурида фаолият кўрсатаётган методика кенгашлари йўли билан ҳам бу борада ибратли ишлар олиб борилмоқда.

Бўлажак мутахассисларнинг коммунистик тарбияси бўйича тузилган бундай кенгашлар институтда бу соҳада тўпланган тажрибаларни ўрганиш ва оммалаштириш билан ҳам бевосита шуғулланмоқда. Шулар асосида алоҳида тавсиялар ишлаб чиқилди. Тайёрланган кўргазмали агитация воситалари ҳам эътиборни ўзига тортади.

Студент-ёшларни онглилик руҳида тарбиялашга, уларда коммунистик эътиқодни шакллантиришга қаратилган тадбирлар асосида фотоальбом ҳам тузилган эди. Ўзига хос бой иш усулларини акс эттирувчи бу альбом энг яхши экспонат сифатида Москвадаги Бутуниттифоқ Халқ Хўжалиги Ютуқлари Кўргазмасида намойиш этиш учун юборилди.

С. ОДИЛОВА.

Бугун Тошкентда ягона сиёсий кун бўлиб ўтмоқда

Ўзбекистон пойтахтида ўтаётган бугунги ягона сиёсий кун «Совет турмуш тарзи» мавзуига бағишланган. Партия комитетларининг сиёсий докладчилари, сайлаб қўйилган активлар, оғзаки сиёсий агитация кадрлари меҳнат коллективларида бўлиб, совет турмуш тарзи тўғрисида қизиқарли суҳбатлар ўтказмоқдалар, кўпчиликни қизиқтирган саволларга жавоб бермоқдалар.

Қардошлик қонунига биноан

Сизга кўмакдошмиз, чернобилликлар!

Шу кунларда бутун мамлакатимиз Чернобиль атом электростанциясида рўй берган фалокат оқибатларини тугатиш учун ёрдам бермоқда. Тошкентликлар ҳам бу хайрли ишдан четда турганлари йўқ. Редакция шу кеча-кундузда олаётган хабарларда Ўзбекистон пойтахтининг саноат корхоналари, ишлаб чиқариш коллективлари меҳнатчилари, ўқув юртлари ва ташкилотлари украин қардошларга конкрет ёрдам кўрсатишга тайёр эканликларини изҳор этмоқдалар.

Тошкентдаги «Промсвязь» заводида Чилонзор районининг барча илғор коллективлари Чернобиль АЭСида содир бўлган фалокат оқибатларини тугатишда украин қардошларга ёрдам бериш ҳақида мурожаатнома қабул қилдилар ва Припятдаги (АЭСда хизмат қилган аҳоли яшаётган шаҳар) ёрдам фондига беғараз пул ўтказишга даъват этдилар.

«Промсвязь» заводи меҳнатчилари, инженер-техник ходимлари чернобилликларга ёрдам тариқасида ўзларининг бир кунлик иш ҳақини 904-счётга ўтказишга қарор қилдилар.

***

«Главташкентстрой» транспорт ишлаб чиқариш бошқармаси коллективи чернобилликларга қардошлик ёрдами кўрсатиш ташаббуси билан чиқдилар. Ишлаб чиқариш бошқармасининг умумий йиғилишида дўстларимиз бошига оғир кунлар тушганда биз четда қўл қовуштириб турмаймиз, дейилади.

Йиғилишда 24 май куни ўтказиладиган қардошлик шанбалигига чиқиш ва ишлаб топилган барча маблағни чернобилликларга ёрдам фондига ўтказиш бир овоздан маъқулланди.

***

Оғир дамларда бир-бирига ёрдам бериш совет кишиларига хос хислатдир. «Компрессор» заводининг Владимир Куликов бошчилик қилаётган бригада қўшимча тўққизта ПР— 10/8М компрессори тайёрлашга ва чернобилликларга ёрдам фондига 110 сўм пул ўтказиш мажбуриятини олди.

Бу илғор бригада ташаббусини коллективнинг бошқа аъзолари ҳам қўллаб-қувватлашмоқда. Чунончи, Марат Хафасович Сулаймонов бригадаси ҳам ана шундай коллективлардан биридир. Унинг бригадаси 24 та ВР—7,5 компрессорини йиғишга ва ёрдам фондига 180 сўм ҳисса қўшишга аҳд қилишди.

кеча

Тошкент полиграфия техникумида ҳам катта умумий йиғилиш бўлди. Оғир дамларда бир-бирига ёрдам қўлини чўзиш совет турмуш тарзига, кишиларимизга хос бўлган қардошликнинг чинакам ифодасидир, дейишди йиғилишда сўзга чиққан ўқитувчилар ва ўқувчилар. Йиғилишда ўқитувчилар ва ўқувчилар ўзларининг иш ҳақи ҳамда стипендияларининг бир қисмини Чернобиль АЭСида фалокат оқибатларини тугатишга ёрдам тариқасида ўтказишни таклиф қилдилар ва бу таклиф қизғин қўллаб-қувватланди.

Шунингдек йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевнинг Чернобиль АЭСида содир бўлган авария сабабли совет телевиденниеси орқали сўзлаган нутқини бир овоздан маъқулладилар.

Ёрдам фондига

«904-счётга якдиллик билан пул ўтказишга қарор қилинди», «Чернобилликларга ёрдам берамиз...» «Ташвишда қолганларга маънавий далда берамиз». — Тошкент «Хладокомбинати»да бўлиб ўтган йиғилишда сўзга чиққан ишчи ва хизматчилар шундай дейишди. Улар Чернобиль Атом электр станцияси меҳнатчилари ва авария оқибатида зарар кўрганларни қўллаб-қувватлаш, уларга мададкор бўлиш мақсадида йиғилишларга тўпландилар.

Корхона ишчи ва хизматчилари биринчи квартал бўйича социалистик мусобақада меҳнатда эришган ютуқлари учун 2 минг 400 сўм ҳажмида пул билан мукофотланган эдилар. Цехларда бўлган йиғилишларда қозонхона оператори З. Мурзина, электр монтёр В. Терешченков, қуруқ муз тайёрлаш цехи машинисти К. Филатов, юк ташувчи Ф. Жалилов ва бошқалар корхона меҳнатчиларининг мукофот пулини чернобилликларга ёрдам бериш фондига ўтказишга аҳд қилганликларини изҳор қилдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев совет телевиденнеси орқали сўзлаган нутқида бундай деди:

«Кўчириб келтирилганларни самимий қабул қилган районларнинг аҳолиси жуда катта миннатдорчиликка муносибдир. Улар қўшниларининг кулфатини ўз кулфатлари, деб билдилар, халқимизнинг энг яхши анъаналари руҳида эътибор билан ғамхўрлик ва меҳрибонлик кўрсатдилар».

Бизнинг кўпмиллатли мамлакатимиз барча халқлари олижаноб меҳрибонлик ва ғамхўрликни кўрсатмоқдалар. Тошкентдаги корхоналар ва ташкилотлар, олий ўқув юртлари коллективлари ишлаб топилган пулларнинг бир қисмини 904-счетга ўтказмоқдалар. Улар бунинг учун беғараз тўла иш куни ишлаб беришга аҳд қилдилар. Бу қардошлик қонунидир, совет турмуш тарзининг қонунидир.

Бутуниттифоқ ярмаркасида

Шу кунларда Москвадаги Совет Армияси Марказий уйида 1987 йилга мўлжалланган заргарлик буюмлари республикалараро улгуржи ярмаркаси бўлиб ўтмоқда. Тошкент заргарлик заводи бундай обрўли ярмаркаларда доимо қатнашади. Унинг миллий услубда тайёрланган зийнат буюмлари харидорларда қизиқиш уйғотмоқда.

Корхона ҳар йили харидорлар талабини эътиборга олган ҳолда маҳсулотлар ассортиментини янгилаб бормоқда. Бугунги кунда ярмаркада 20 хил янги буюм намойишга қўйилган. Корхона улгуржи ярмарка диққатига ҳавола қилган маҳсулотларнинг умумий хили 150 дан ошади.

Заводда ҳозирги пайтда болаларга ярашадиган совға буюмлари тайёрлашга ҳам киришилмоқда. Булар эртаклардаги қаҳрамонларнинг қиёфаси тасвирланган тўғноғичлар ва нишонлардир.

Мавсум бошланди

Яқинда Тошкент тўқимачилик комбинатининг Тошкент денгизидаги дам олиш зонасида ёзги дам олиш мавсуми бошланди. Шу муносабат билан бу ерда бўлиб ўтган маросимда тўқимачиларнинг 400 дан зиёд вакили иштирок этди. Уларнинг яхши дам олиши учун барча шароитлар яратилганди. Спорт ўйинлари ташкил этилди. Волейбол, шахмат-шашка, теннис мусобақалари айниқса қизиқарли ўтди. Чойхона ва буфетлар тўқимачилар хизматида бўлди.

Корхона меҳнаткашларининг севимли ансамбли — «Нилуфар» санъаткорлари ижро этган куй ва қўшиқлар дам олувчиларга яхши кайфият бағишлади.

Б. ОРИПОВ.

Ер курраси алангаланишига йўл қўйилмасин!

ТОШКЕНТДА УРУШГА ҚАРШИ УМУМШАҲАР ОММАВИЙ МИТИНГИ

Бугунги кунда ҳар бир совет кишиси қаерда яшамасин, унинг учун заминни ядро ёнғинидан сақлаб қолишдан кўра ҳам муҳимроқ вазифа бўлиши мумкин. эмас. Урушга қарши, Европада ҳамкорлик ва хавфсизлик учун кураш ҳафталиги ҳаракати доирасида Ўзбекистон пойтахтида «Бизга тинчлик зарур» деган шиор остида ўтган кўп минг кишилик умумшаҳар митинги қатнашчилари шу ҳақда гапирдилар. Уруш ва меҳнат ветеранлари, меҳнат коллективларининг вакиллари, студент-ёшлар «Жаҳонни портлатишга йўл қўймаймиз!», «Самовий урушларга йўл йўқ!», «Йигирма биринчи асрга ядро қуролисиз борамиз!» сўзлари ёзилган плакатлар ва транспарантларни кўтариб бордилар.

Тошкент область тинчликни ҳимоя қилиш комитетининг раиси А. Браилов минбарга чиқади.

— Советлар мамлакати ўз тарихи давомида халқаро ҳаёт тинч ривожланишининг қатъий тарафдори бўлиб келди, — деди у.

Ҳар бир совет кишиси фақат зарбдорларча, ижодий меҳнатгина тинчлик учун курашнинг олдинги сафида бораётган Советлар мамлакатининг куч-қудратини мустаҳкамлаш имконини беришини яхши англайди, дейишди ўз нутқларида «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси, КПСС XXVII съезди делегати Л. Валетова, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Ҳ. Қобилова, ТошДУ ўқитувчиси А. Абдураззоқов, Совет Армияси сафларида хизматни ўташ чоғида Афғонистонда ўз интернационал бурчини адо этган тошкентлик студент А. Қурмаев, Болгария Халқ республикасидан келган студент қиз Ване Занчева. Улар тинчлик иши тантанаси йўлида ўзларининг бутун куч-қувватларини сарфлашга интилаётганликларини маълум қилдилар.

Митинг сиёсий қўшиқлар концерти билан ниҳоясига етди. Митинг қатнашчилари тинчлик тарафдорлари мурожаатномасига имзо тўпладилар.

Ўзбекистон ССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети, корхоналари ва ташкилотларининг коллективлари совет Тинчлик фондига бир кунлик иш ҳақини ўтказишга қарор бердилар.

Республиканинг бошқа кўпгина коллективларида ҳам урушга қарши митинглар, тинчлик вахталари ўтказилди.

***

СУРАТДА: митинг қатнашчилари.

В. Миленький фотоси.
ЎзТАГ фотохроникаси.

Ишга тушириладиган объектларга эътибор

КПСС XXVII съезди қарорлари — ҳаётга!

ҲАР ДАМ ҒАНИМАТ

● ТОШКЕНТ ЭЛЕКТРОТЕХНИКА ЗАВОДИНИНГ НОСТАНДАРТ УСКУНАЛАР ЦЕХИ ҚУРИЛИШИ ОЛТИ ЙИЛДАН БЕРИ ЧЎЗИЛЯПТИ.

● БОШ ПУДРАТЧИ БЎЛГАН 1-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИДАГИ 63-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИ ВА ЁРДАМЧИ ПУДРАТЧИЛАР ИШНИ ЯХШИ ТАШКИЛ ЭТОЛМАЯПТИЛАР.

● МАМЛАКАТДАГИ ҚУРИЛАЁТГАН БИР ҚАТОР ЭНЕРГЕТИКА ОБЪЕКТЛАРИ УЧУН БИРИНЧИ МАҲСУЛОТ ТУРКУМИ БУ ЙИЛ ИШЛАБ ЧИҚАРИЛИШИ ЛОЗИМ.

Электротехника заводи филиали—нoстандарт ускуналар цехи қурилиши беш йилдан бери олиб бориляпти. Қурилиш-монтаж ишлари плани йил сайин бажарилмаяпти. 3,179 минг сўмдан 1.693 минг сўмигина ўзлаштирилди.

Илгари планда кўзда тутилганидек, бу йил цех ишга туширилиши керак. Бу объект катта давлат аҳамиятига эга, мамлакат атом электр станцияларини юксак сифатли электр ускуналар билан таъминлаши лозим. Запорожье Балаковский атом электр станциялари, Янги Ангрен ГРЭСи маҳсулотларини кутяпти.

Бутун ўтган беш йиллик мобайнида қурилиш суст суръатлар билан олиб борилди. Бу йил қандай ўзгариш бўлди? Аслида ҳеч қандай. Биринчи квартал плани бажарилмай қолди. Йилнинг уч ойи учун белгиланган қурилиш-монтаж ишлари атиги 72 минг сўмлик ҳажмида бажарилди.

Йил бошида буюртмачи — «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмаси «Ишчи эстафетаси» принципида қурилишга дахли бўлган ташкилотлар билан шартнома тузишни таклиф этди.

— Афсуски, — дейди бирлашма партия комитети секретари А. Стражков, — бизнинг бу таклифимизга бош пудратчи— 1-«Чимганстрой» трестининг 63-қурилиш бошқармаси, ёрдамчи пудратчилар— «Главташкентстрой»нинг 2-, 64-, 71-қурилиш бошқармалари, 3-механизациялаш бошқармаси, «Узэлектромонтаж» трестининг Тошкент область монтаж бошқармаси қўшилишмади.

Биз ишга тушириладиган объектда бўлдик. Бу ерда иш кўнгилдагидек ташкил этилмаган. Маълум бўлишича, шу пайтгача кун ва маблағ бўйича тасдиқланган иш графиги ҳам йўқ экан. Участка бошлиғи Б. Қосимов шундай деди:

— Ҳақиқатан, иш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Қандай материаллар ва қанча материал керак бўлишини ҳозиргача аниқлай олмаяпман...

Гап нимада?

— Янги участка бошлиғи Б. Қосимовнинг бу қурилишга келганига эндигина уч ой бўлди, — деди бирлашма капитал қурилиш бўлими техника бўлими бошлиғи Б. М. Тараев. —У аҳволни ўзгартиришга ҳаракат қиляпти, албатта. Лекин объектга қурилиш бошқармалари раҳбарлари бундай муносабатда бўлишса, бирон бир ўзгариш юз бериши қийин.

— Ҳақиқатан объектда аҳвол мураккаб. Йил охиригача 725 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариш керак, — деб қўшимча қилди бирлашма капитал қурилиш бўлими бош инженери С. Н. Дерябин.— Цехни тўртинчи кварталда ишга тушириш учун қурилиш материаллари, механизмлар ва камида 120 киши керак. Ҳозир эса бу ерда атиги 30 киши ишлаяпти.

—63-қурилиш бошқармаси бошлиғи В. Б. Рожнов бизга апрель ойида ғишт терувчилар бригадасини юборишни ваъда қилганди, — дейди Б. Қосимов.— Кейин маълум бўлишича, бунга умид қилиб бўлмас экан. Бу қурилиш бошқармасининг бошқа объектларида ҳам одамлар етишмас экан.

Резервлар борми? Меҳнатни ўйлаб ташкил этилса масалани ҳал этиш мумкин. Ахир ҳозир иккинчи сменада қурилишда фақатгина буюртмачиларнинг вакиллари ишлашяпти. Улар бош пудратчи бажариши лозим бўлган ишларни қилишяпти: полни бетонлаштиришяпти, ғиштдан девор, витрож қуришяпти.

— Технологик ускуналарни монтаж қилишни ҳам ўзимиз бажаряпмиз,— дейди Б. М. Тараев. — Маълум бўлишича, бош пудратчи бу йиллар мобайнида уч марта чизмаларни йўқотди. Буюртмачи эса қайта-қайта ишлаб, кўпайтирди... Мана сизга ишга муносабат.

— Кўп йиллик тажрибам мобайнида қурилиш 20 ой ўрнига 70 ой чўзилганлигини эслолмайман— дейди бош пудратчилар бригадири П. А. Якимчук. — Агар бизга раҳбарлар ёрдам беришмаса бир ойдан кейин ҳар қанча тезкорлик қилганда ҳам цехни белгиланган муддатда ишга тушириб бўлмайди.

— 63-қурилиш бошқармаси бошлиғи қурилишда ойлаб бўлмайди,— деб таъкидлашди қурувчилар. — Ёрдамчи-пудратчи ташкилотларнинг раҳбарлари ҳам планёркаларда аҳёнаҳёнда бўлишади.

Мана, меҳнат қандай ташкил этилганлигини бир кўринг! Шундай бир манзаранинг гувоҳи бўлдим. Металл олиб келишди, автокран эса йўқ. Участка бошлиғи Б. Қосимов норозилик оҳангида буюртмачилардан механизм сўрай бошлади. Демак, ишни ўз вақтида механизациялашни олдиндан кўзда тутишмаган. Қурилишга эса ҳар куни автокрангина эмас, юк автомашинаси, экскаватор ҳам зарур бўлади.

— Бизга 3-механизация бошқармаси ажратган автокран қаёққа кетганлигини аниқламоқчи бўлдим,— дейди Б. М. Тараев. — Маълум бўлишича, у бизга етиб келмаган экан...

Ҳозирги вақтда қурилишда буюртмачи корхона вакиллари мунтазам бўлишяпти. Улардан бири иш кунини қурувчиларни ўз бурчларини бажаришга кўндиришдан бошлайди. Бошқа бири трестдан ва бошқармадан ҳеч бўлмаса бир кунга техника ундиришга ҳаракат қилади.

Яна бир гап. Қурилиш Сергели посёлкаси районида амалга ошириляпти. Шаҳар билан телефон алоқаси йўқ. Рацияни ўтган йили қурилаётган боғчага беришди, деб таъкидлайди участка бошлиғи.

— Менинг бригадамнинг ярмини ҳам бошқа объектга ўтказишди деб суҳбатга аралашди бригадир П. А. Якимчук.— Объектлардан бири — маъмурий маиший-корпуснинг томи ёпилганига бир йил бўлди. Эндиликда бу ерда вентиляция, иссиқлик, электр қуввати, линияни ўрнатиш, технологик ускуналарни монтаж қилиш мумкин эди. Бироқ...

— Кулгили бўлса ҳам шуни айтишим мумкинки, — дейди 64-қурилиш бошқармаси прораби А. В. Воскобойник. — Биз дастлаб пардозлаш ишларини бажардик. Кейин объектга электриклар ва сантехниклар келишди... Қисқаси, улар илгари қилинган ишларнинг ҳаммасини йўққа чиқаришди.

Шундай қилиб, масъулиятсизлик ҳоллари кўп. Ҳозирги кунда қурилиш суръатига нима таъсир кўрсатяпти? Ишчиларнинг жавобларига қулоқ соламиз:

— 20 куб бетон учун опалубка том ёпишда ишлатилиши керак эди. Кран йўқлиги сабабли бекор турибди, —деди В. Хоренко.

— Дарвозани монтаж қилиш мумкин эди. Лекин автокрансиз ишлаб бўлмайди деб давом этказди В. Ципаев.

— Бетон йўқлиги ишнинг белига тепяпти, — дейди Б. Байдин.

— Темир олиб келинди, автокран бўлмаса уни қандай тушириш мумкин,— деб сўрайди Г. Шайхутдинов.

— Автокранни кутманг, бу ердан ҳам муҳимроқ объектлар бор,— деб жавоб берди 63-қурилиш бошқармасининг бошлиғи В. Б. Рожнов.

—Муҳимроқ объектлар эҳтимол бордир. Лекин автокранни проблемага айлантирмаслик керак. Наҳотки, ишни битта кран график билан икки-ун объектга хизмат қиладиган қилиб ташкил этиш мумкин эмас? Ахир бир кунда камида 25 машина бетон қабул қилиш мумкин-ку. Бунинг учун опалубка тайёрлаб қўйилган.

... Корхона қийин аҳволда қолди. Бирлашма коллективи резервларни излаяпти. Ишчиларни асосий ишдан олиб, бош пудратчига одамлар ва техника билан ёрдам берherяпти. Нега манфаатдорлик икки томонлама бўлмаяпти? Ахир умумий иш бажариляпти-ку?

Шундай қилиб, биринчи квартал учун белгиланган қурилиш-монтаж ишлари плани барбод бўлди. Апрелда ўзгариш юз бермади. Майда ҳам иш суст боряпти.

Ҳозир КПСС XXVII съезди, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорлари асосида ҳар бир кишининг ўз иш участкаси учун масъулиятини ошириш, инсон омилини активлаштириш учун кураш шароитида давлат аҳамиятидаги бу объект қурилишига бундай муносабатга йўл қўйиб бўлмайди. Цех шу йил 7 ноябрда ишга туширилиши керак. Йил охиригача приборсозлар янги цехда 200 минг сўмлик маҳсулот беришлари лозим. Бу вазифа албатта бажарилиши керак. Ахир қурилаётган электростанциялар беш йилликнинг зарбдор қурилишлари-ку? Ахир бугун барча кучларни муҳим объект қурилишига ташланмаса эртага кеч бўлади. Ана унда «ҳа бўл-ҳа бўл» ҳам ёрдам бермайди.

К. МЕЗЕНЦЕВА.

Халқимизда «Дарахт бир жойда кўкаради» деган мақол бор. Дарҳақиқат шундай. Мана ўн уч йилдирки, Роҳат Сотиболдиева бир корхонада баракали меҳнат қилиб келяпти. Ана шу йиллар мобайнида у ўзининг меҳнатсеварлиги, тиришқоқлиги, ҳамкасбларига меҳрибонлиги билан коллективда катта обрў-эътибор қозонди. «Ташгоршвейбит»га қарашли «Ўзбекистон» маиший хизмат уйи бичиқчиси Роҳат Сотиболдиевадан мижозлар доимо хурсанд. У ҳар бир мижознинг буюртмасини тез ва соз бажаришга ҳаракат қилади. Ўтган йили шаҳар бўйича «Энг яхши бичиқчи» шиори остида ўтказилган мусобақада Роҳат Сотиболдиева ғолиб чиқди. У «Йилнинг энг яхши чевари» деган номга сазовор бўлди. Бугунги кунда моҳир чевар мижозларга намунали хизмат кўрсатиш учун астойдил ҳаракат қилмоқда. Смена топшириқларини 130 процент адо этиб, ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқда.

Т. Каримов фотоси.

Советлар ҳаётидан

Жонкуяр

ЗУҲРА Зуҳурова ўн тўққизинчи чақириқ Тошкент шаҳар Советининг олтинчи сессиясида бирлашма коллективи номидан сўз олди. Куйиниб, ачиниб гапирди.

— Фақат ўтган йилнинг ўзида 310 хил янги маҳсулот намунасини тайёрладик. Уларнинг 220 хили кенг истеъмол буюмлари эди. Қисқаси план ва мажбуриятни ошириб бажардик. Агар ишга партия ва давлат талабларидан келиб чиқиб баҳо берсак, ишга солинмаган резервлар, жадаллаштиришга тўсқинлик бераётган камчиликлар ҳам бор.

Аввало, механика заводининг қурилиши ўта суст бораётганлигини айтиш лозим. Бош пудратчи Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг 6-қурилиш тресте объектни 32 ойда тахт қилишга ваъда берганди. Етти йилдан буён ишда ўзгариш бўлгани йўқ. Республика маҳаллий саноат министрлиги завод қурилишидан манфаатдор. Шу боис маблағни аямаяпти. 5 миллион сўм ажратди. Қурувчилар эса бир миллион сўм ўзлаштирдилар, холос.

Масаланинг мураккаб томони шундаки, қурилаётган заводда 400 минг сўмлик турли хил ускуна, машина ва механизмлар тўпланиб қолди. Уларнинг ёрдамида жуда кўп халқ учун керак бўлган буюмларни тайёрлашни йўлга қўйиш мумкин эди. Республика савдо министрлиги аҳолининг эҳтиёжини қондириш мақсадида болаларнинг курткалари, турли хил хўжалик буюмлари, енгил машиналар учун эҳтиёт қисмларни бошқа республикалардан олишга мажбур бўлмоқда. Ваҳоланки, ана шу тақчил буюмларни тайёрлаш учун мутахассислар етарли. Янги моделларни исталган миқдорда тайёрлаш имконига эгамиз. Фақат уларни тайёрлашга хизмат қиладиган мослама, механизация воситаларининг етишмаётганлиги туфайли буюртмаларни бажариш имконидан марҳум бўляпмиз. Муаммони ҳал қилишнинг битта йўли бор. У ҳам бўлса механика заводини мумкин қадар тезроқ ишга тушириш.

Депутатнинг гаплари барчага маъқул бўлди. Масъул ташкилотларнинг раҳбарлари ён дафтарларига «объект қурилишини жадаллаштириш лозим» деган сўзларни ёзиб қўйишди. Зуҳра эса ўзининг кундалигига қурилишнинг боришини назорат қилишни ёзиб қўйди. Одати шунақа — бошланган ишни охирига етказмагунча тинчимайди. Бошқаларга ҳам тинчлик бермайди. «Узместпром» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи ана шундай жонкуярлиги, фидокорлиги учун кўпчилик номидан гапириш, иш тутиш вазифасини топширган. Халқ вакили вазифасини бажаришда етарли тажрибага эга.

Мана икки йилдирки, ҳар шанба куни Хондамир маҳалласидаги 124-мактабга боради. Қабулига одамлар турли илтимослар билан кирадилар. Ўтган йили иккита масалани ҳал қилди. 46-автомат-телефон станцияси ёмон ишлаётганлиги ҳақидаги шикоятни ўрганди, нуқсонларни шаҳар Совети сессиясида очиб ташлади. Кўп ўтмай станцияда тартиб ўрнатилди. Унинг аҳоли номидан қилган яна бир талаби ҳам бажарилди. 47-автомат-телефон станцияси муддатидан олдин ишга туширилди.

Ҳа, сайловчиларининг кўплари уни шахсан танишади. Айримлари эса овоз бераётганда уни болалар, аёллар, эркаклар кийимларининг янги моделларини тикадиган чевар эканлигини бюллетендан ўқиб билишган. Яқинда уйга иш берувчи фабрикада Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари IX Халқаро Тошкент кинофестивалининг рамзий белгиси туширилган панноларни тайёрлашга киришилди. Уларнинг намуна нусхаларини Зуҳра тайёрлаган.

— Биласизми,— деди у фахр билан, — буюмларда гўзалликдан ташқари рамзий маъно бор. Уларни турли миллат вакиллари тайёрлашади. Республикамиз, мамлакатимиз, ҳатто чет эл мамлакатларининг аҳолиси харид қилади. Бири ундан фойдаланса, иккинчиси дўстлик, биродарлик рамзи сифатида сақлаб қўяди. Демак, чеварлар меҳнати билан тинчликни, фаровонликни қарор топтиришга хизмат қилишади.

Ана шундай эзгу тушунча уни зарбдор меҳнат қилишга ундамоқда.

М. ОТАХОНОВ.

СУРАТДА: «Узместпром» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг тикувчи-мотористкаси, Тошкент шаҳар Советининг депутати Зуҳра Зуҳурова.

Мовий ранг биллур

Тошкент «Миконд» заводининг харидорларга яхши маълум биллур идишлари ранг-баранг ҳолда ҳам чиқарилади. Мовий ранг маҳсулотларининг тажриба намуналари тайёрланди. Уларга мутахассислар жуда яхши баҳо бердилар. Қизил, яшил биллур тайёрлаш ҳам ўзлаштирилади. Янгиликлар ишлаб чиқариш технологияси корхона цехларида ҳамда Тошкент Политехника институтининг лабораторияларида пишиқтириб борилади.

Мовий ранг биллур ясаш рецепти бир неча асрдан бери маълум. Уни ишлаб чиқариш технологияси мураккаб бўлиб, қимматбаҳо қўшимча машина-ускуналар талаб қилади. Шундай биллур тайёрлашга қўл тегмасди: бозорни одатдаги маҳсулот билан сероб қилиш керак эди. «Миконд» бунга муваффақ бўлди: тайёрлаётган маҳсулотлари сифати юқори бўлишига қарамай, уларга талаб бир мунча камайиб қолди. Шу сабабдан ҳам шу янгиликни ўзлаштириш керак бўлиб қолди.

Иш мовий биллурдан бошланди. Тошкент Политехника институтининг олимлари ва студентлари «Миконд» инженерлари билан ишладилар. Улар эски технологияни ҳозирги индустриал ишлаб чиқариш йўлига «ўтказиш»га ҳаракат қилдилар.

Рангли биллур бирданига иккита печда бунёдга келади. Бир печда одатдаги олий нав шаффоф шиша қайнатилади. Иккинчи печда кобальт аралаштирилган шихта эритилади. Бу аралашма тим кўк тус ҳосил қилади. Шундан кейин, чўғ ҳолидаги икки қатлам бирбирига «ёпиштирилади». Қайноқ ҳолатдаги рангсиз биллурга кўк биллур юпқа қатлам қилиб ёпиштирилади. Шундан кейин сирти рангли шишага олмос асбоб воситасида турли гуллар ўйилади...

Шу йил «Миконд» кўплаб рангли биллур буюмлар тайёрлаб чиқара бошлайди. Бу маҳсулот Ўрта Осиёнинг ҳамма республикаларига юборилади.

Н. ШУЛЕПИНА,
ЎзТАГ мухбири.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ
ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

Японияда М. С. Горбачев нутқлари тўплами нашр этилди

✦ ТОКИО

Токиодаги «Нингэнся» нашриётида КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг нутқлар тўплами босмадан чиқди. «XXI асрга мўлжалланган программа» деб аталган тўпламга партия XXVII съездига КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий доклади, совет раҳбарининг СССР меҳнаткашлари билан учрашувларда, партия ва давлат органларининг мажлисларида сўзлаган нутқлари, унинг турли мамлакатларнинг йирик давлат ва сиёсат арбоблари билан музокаралар чоғида, матбуот конференцияларида билдирган фикрлари, совет ва чет эл оммавий ахборот органларининг мухбирлари билан суҳбатлари, бошқа материаллар киритилган.

КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг нутқлари тўплами Японияда биринчи марта нашр этилди, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда таниқли сиёсат ва жамоат арбоби, Япония социалистик партиясидан парламент депутати — нашр ташаббускорларидан бири Т. Уэда. — Биз ҳозирги вақтда япон жамоатчилиги СССР ўтказаётган сиёсатга, совет жамиятидаги иқтисодий ва социал қайта қуриш жараёнларига зўр қизиқиш билан қараётганлигини кўриб турибмиз. СССР тинчликсевар сиёсатининг энг муҳим йўналишлари баён этилган, КПСС XXVII съезди ўртага қўйган мақсад ва вазифалар тушунтириб берилган ҳужжатлар тўплами Японияда Совет Иттифоқини янада яхшироқ тушунишга хизмат қилади, деб ўйлаймиз.

КПСС Марказий Комитетининг XXVII съездига Сиёсий доклади нашрда асосий ўринни олган. Мазкур ҳужжатни ўрганиш, деди Япония парламентининг аъзоси, Осиё қитъасида ҳам ядро қуроли тақиқланиши учун халқаро хавфсизликнинг кенг кўламли системаси вужудга келтирилиши учун кураш масалалари совет давлати сиёсатидаги тақчи жиҳатлардир. Биз М. С. Горбачевнинг баёнотида ўртага қўйилган ва КПСС XXVII съездида тасдиқланган шу аср охиригача бутун дунёда ядро қуролини батамом тугатиш программасини тўла-тўкис қўллаб-қувватлаймиз. Биз бу вазифа ҳатто илгарироқ ҳал этилиши учун бутун куч-ғайратни сарфлаш зарур, деб ҳисоблаймиз. Рейган маъмурияти СССРнинг таклифларига жиддий жавоб қайтариши лозим. Ядро қуролидан жабрланган биринчи мамлакат сифатида Япония кўр-кўрона АҚШ изидан бормай, ядровий ва космик қуролларга бағишланган Совет-Америка музокараларида тезроқ силжишга эришиш учун кўмаклашиши керак.

Келишилган аҳдлашувга биноан Сурия Араб Республикасининг икки граждани Ю. А. Гагарин номли космонавтлар тайёрлаш Марказида ҳамкорликдаги Совет-Сурия космик парвозига тайёргарлик кўришни бошлаб юбордилар.

СУРАТДА: Сурия космонавтлари Муҳаммад Фарис (чапда) ва Мунир Ҳабиб СССР учувчи-космонавти, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Анатолий Березовой (ўртада) Ю. А. Гагарин номидаги космонавтларни тайёрлаш Марказида танаффус пайтида.

А. Пушкарев фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

Эрон-Ироқ фронтида жанг ҳаракатлари кучаймоқда

✦ БАҒДОД

Ироқ ҳарбий вакили ИНА агентлигига берган баёнотида Ироқ қўшинлари Майсан секторида эронликларнинг иккита қарши ҳужумини даф этганликларини маълум қилди. Душман аскарлари ва техникасига жиддий талафот етказилди. Жумладан, пиёдалар бригадаси йўқ қилинди, 6 та танк, бир қанча бронетранспортёр ва ўқ-дори сақланадиган омбор, бешта артиллерия тўпи яксон этилди. Баёнотда дастлабки маълумотларга кўра, сўнгги кунлар давомида бўлиб ўтган жангларда фронтнинг ана шу участкасида душман жами 500 га яқин аскаридан маҳрум бўлганлиги уқтириб ўтилади.

Ироқ бош ҳарбий қўмондонлигининг навбатдаги ахборотида Ироқ авиацияси Эроннинг Харк оролидаги нефть қуйиш иншоотларини бомбардимон қилиб, Эрон соҳили яқинидаги «йирик денгиз нишони»га зарба берганлиги айтилади. Вертолётлар бир кеча кундузда 38 та жанговар учишни амалга оширдилар, дейилади ахборотда.

✦ НИКОСИЯ

Ирна (Эрон) ахборот агентлигининг хабар беришича, фронтнинг марказий ва жанубий участкаларида энг қаттиқ жанглар бўлиб ўтди. Бу ерда Эрон қўшинлари ироқликларнинг учта ҳужумини даф этдилар. Эрон ҳарбий-ҳаво кучлари Фук районида Ироқ қўшинлари тўпланган жойларга бомба ташладилар.

Эроннинг узоққа отадиган артиллерияси Умм—Каср порт иншоотларини кетма-кет ўққа тутди. Шимоли-Ғарбий йўналишда артиллерия отишмалари давом этди.

Эрон ҳарбий-денгиз кучларининг қўмондони Ҳ. Маликзодаган «Эттилоат» газетаси мухбири билан суҳбатда шундай деди: «Яқинда Америка ва Франция ҳарбий кемалари Форс кўрфазидаги савдо кемаларини кўздан кечириш учун Эрон кемаларига халақит беришга уриндилар...

Ҳарбий кемалар Ироқ учун юк ташиётган кемаларга ҳамроҳлик қилаётганлиги тасдиқланадиган бўлса, биз ана шу кемаларга қарши қатъий чоралар кўрамиз».

✦ ВАШИНГТОН

Оқ уй вакили Спикс Эронга дўқ-пўписа қилди, у жумладан маъмурият «Эрон-Ироқ урушининг Форс кўрфази давлатларига ёйилиши АҚШнинг манфаатларига жиддий хавф-хатар» деб ҳисоблайди ва «Ўрмуз кўрфази орқали ўтиш имкониятини сақлаб қолади», деди.

Қурилиш майдонларида

Меҳмонлар учун

Хоразм ва Советская кўчалари кесишган жойда, «Ўзбекистон» меҳмонхонаси яқинида туристлар уйи қад кўтармоқда. Бу бинода 600 ва 170 ўринли кино заллари ҳам бўлади. Замонавий қурилиш материалларидан бунёд этилаётган бу архитектура кошонасининг ташқи кўриниши жуда чиройли. Кино зали доира шаклида қурилади. Унга ишлатилган қизил рангли пишган ғишт Олмалиқ ғишт заводидан олиб келинган. Ғиштларнинг миллий услубда терилиши бино ҳуснига ҳусн қўшган. Уни бунёд этишда Бухоро ва Самарқанддаги «Меъмор» устахонасининг усталари иштирок этишди. Улар қўли билан қад кўтарган кино зал девори Самарқанд ва Бухородаги тарихий минораларни эслатади. Бинода қурилиш-монтаж ишларини «Главташкентстрой»нинг 3-трестига қарашли 23-қурилиш бошқармасининг Рашид Собиров бошлиқ бригадаси олиб борди. Шу кунларда бинода пардозлаш ишлари олиб борилмоқда.

— Пардозлаш трестидаги 34-қурилиш бошқармасининг Геннадий Афанасьев ва Алексей Иванов бошлиқ бригадалари ана шуларни бажаришяпти,— дейди бош пудратчилар прораби Мирза Ҳусанов.— Бу ерда асосан комсомол-ёшлар меҳнат қилишмоқда. Т. Меликов, Б. Ортиқов ва Б. Шариповлар бригаданинг фахри ҳисобланишади.

Бино «ТашЗНИИЭП» институти лойиҳаси асосида қурилмоқда.

Х. МИРЗАКАРИМОВ.
Автор фотолари.

Қекса авлод — уруш ва меҳнат ветеранлари ҳақида ғамхўрлик қилиш бизнинг ишларимизда катта ўрин тутиши лозим. Партия, Совет давлати ижтимоий бойлик ортиб бориши билан бирга пенсионерларнинг моддий фаровонлигини ошириш учун мумкин бўлган ҳамма ишларни қилади.

(КПСС Марказий Комитетининг КПСС XXVII съездига Сиёсий докладидан).

ХАТЛАРГА МУТАСАДДИ РАҲБАРЛАР ЖАВОБИ

ГАЗЕТХОН—ГАЗЕТА—ГАЗЕТХОН

АЛЛО, РЕДАКЦИЯМИ? 33-99-42, 32-53-66

ХАЛҚ ФАРОВОНЛИГИ ҲАҚИДА ҒАМХЎРЛИК

24 апрель куни кечқурун соат 17 дан соат 19 гача «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент»нинг жамоатчилик редакциясида газетхонлар билан телефон орқали суҳбатда редакция ходимлари билан биргаликда Ўзбекистон ССР Социал таъминот министри Хосият Ёқубовна Ёқубжонова, министр ўринбосари Акром Жумаевич Нарзиев, министрликнинг етакчи ходимлари — пенсия ва нафақалар бошқармаси бошлиғи С. М. Мирзааҳмедова, қайд этиш ва ҳисобот бошқармаси бошлиғи ўринбосари Ғ. Ф. Ҳакимжонов, врачлик-меҳнат экспертизаси бўлими бошлиғи Ш. Х. Ҳакимов, имтиёзлар ва ишга жойлаштириш бўлими бошлиғи Я. Ф. Ветчинкин, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети социал таъминот бошқармаси бошлиғи Х. У. Турсунова, бошқарма бошлиғи ўринбосари Р. Ф. Васина, пенсия ва нафақаларни белгилаш ва тўлаш Маркази бошлиғи ўринбосари С. П. Джуганова қатнашдилар.

Белгиланган пайтда редакцияга Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва қатнашчилари, пенсионерлар, район социал таъминот бўлимларида жамоатчилик ишини олиб борувчи ходимлар, кексаларни қизиқтирган масалалар ҳақида уларнинг қўшнилари қўнғироқлар қилишди. Кўп болали оналар ҳам, яқиндагина фарзанд кўрган ёш оналар ҳам саволлар билан мурожаат этишди. Уларнинг ҳаммаси аҳолининг пенсия таъминоти билан боғлиқ амалдаги ва янги қабул қилинган қонунлар ҳақида конкрет ва малакали тушунтириш олдилар. Баъзиларга ўз ишларини амалий ҳал этиш учун министрликка ёки социал таъминот бошқармасига кириб ўтиш таклиф қилинди.

● СУРАТЛАРДА: «Тошкент оқшоми» редакциясида социал таъминот ходимлари билан телефон орқали бўлиб ўтган суҳбат қатнашчилари.

Т. Каримов фотолари.

...Алло, редакциями? Мен Улуғ Ватан уруши инвалиди Тошпўлат Нурматович Пўлатовман. Социал таъминот министри билан фикрлашмоқчи эдим.

— Сизни эшитаман, Тошпўлат Нурматович. Яхшимисиз.

— Хосият Ёқубовна, сиз орқали ўтган уруш солдатларига кундалик ғамхўрлик кўрсатилаётганлиги учун партия ва ҳукуматимизга самимий миннатдорчилик билдиришни истайман. Бизга берилган имтиёзлар учун ташаккур. Мен уруш инвалиди сифатида юқори миқдорда пенсия оламан. «Хизмат-беминнат» фирмасининг озиқ-овқат магазинига бириктилганман. У ердан уйимга озиқ-овқат маҳсулотларини келтириб беришади. Кийим-кечак ва пойафзал учун «Ветеран» магазинига буюртма бераман. Ҳаммаси яхши, бироқ саломатликнинг мазаси йўқ — фронтда йўқолган. Гарчи тез-тез келиб турадиган участка врачи бўлмаганида, зарур дори-дармонни, муҳими бепул олиш имкониятн бўлмаганида қийин бўларди. Менга яқинда ўрнатилган телефон янада қулайлик яратди. Фақат, биргина уй-жой масаласи кўндаланг бўлиб қолди, квартирам санитария нормаларига жавоб бермайди.

— Тошпўлат Нурматович, демак сиз уй-жой шароитингизни яхшилашга муҳтожсиз? Оила аъзоларингиз кўпайган, коммунал қулайликлар йўқ... Хотиржам бўлинг, ҳаммаси жойида бўлади. СССР Министрлар Советининг қарорига биноан икки йил мобайнида — ўтган ва бу йил — Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар оилаларининг турар жой муаммоси ҳал этилади. Ўтган йили Тошкентда 500 дан зиёд шундай оила уй тўйларини ўтказди, бу йил ҳам янги уйларга кўчиб ўтиш давом этмоқда. Саломатлигини урушда йўқотган кишилар энг яхши уйларда яшашга лойиқдирлар. Шундай қилиб, Тошпўлат Нурматович, сизнинг саволингиз кун тартибида турибди.

— Алло, редакциями? Мен «Сергели—1» массивида яшовчи Галия Ҳасановна Раҳимоваман. Сергели район социал таъминот бўлимида пенсионерлар ўртасида жамоатчилик ишини олиб бораман. Бизнинг массивимизда оз миқдорда пенсия оладиган ва бошқаларнинг ёрдамига муҳтож касалманд ёлғиз қариялар бор. Уларга қандай кўмаклашиш мумкин?

Х. Ё. Ёқубжонова: Ушбу саволга СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986-1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишларида жавоб берилади. Унда шундай ёзилган: «Савдо, умумий овқатланиш, маиший хизмат корхоналари, соғлиқни сақлаш муассасаларининг ёлғиз кекса, меҳнатга яроқсиз гражданларга уйда хизмат кўрсатиши кенгайтирилсин». КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг «Кам таъминланган пенсионерлар ва оилаларнинг моддий фаровонлигини яхшилаш, ёлғиз гражданлар ҳақида ғамхўрликни кучайтириш бўйича биринчи даражали тадбирлар тўғрисида»ги қарори қабул қилинди ва ҳаётга татбиқ этилмоқда. Чунончи социал таъминот органлари томонидан бегона кишининг ёрдамига муҳтож ва кам миқдорда пенсия олаётган ёлғиз шахслар ҳисобга олинди. Бундай пенсионерларга ижроия комитетнинг қарори билан маҳаллий бюджет маблағларидан нафақа ажратилмоқда. Бунда маҳаллий бюджетдан бериладиган қўшимча ва пенсия ойига 50 сўмдан ошмайди. Минимал миқдорда пенсия олувчи пенсионерларга ҳам дори-дармонлар учун ҳақ тўлашда имтиёзлар берилади.

Ниҳоят илгари ишлаган меҳнат коллективлари, комсомол ва пионер ташкилотлари уларга ҳомийлик қилишлари керак. Мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришда катта хизмат кўрсатган кекса авлоднинг хизматларини унутмаслик лозим.

Г. Вайнштейн, «Атомтеплоэлектропроект» институтининг бош мутахассиси, ўз қўшниси —биринчи группа инвалиди бўлган ёлғиз аёл масаласида юқоридагига ўхшаш савол билан мурожаат этди.

А. Ж. Нарзиев: Ўртоқ Вайнштейн, албатта қўшнингизни унинг хоҳиши билан интернат-уйига жойлаштириш мумкин. Республикамизда кексаларнинг ёши ва касаллиги бўйича ихтисослаштирилган 31 та шундай муассаса бор. Уларда тўққиз мингтадан зиёд жой бўлиб, ҳамиша бўш ўринлар бор. Бундан ташқари Тошкентда уруш ва меҳнат ветеранлари учун республика пансионати бор. Интернат-уйларни сақлаш учун харажатлар йил сайин кўпаймоқда. Агар 1981 йилда уларни сақлашга 9 миллион сўм ажратилган бўлса, 1985 йилда 13 миллион сўмдан зиёд ажратилди. Ўтган йилнинг биринчи ноябридан бошлаб уларда овқатланиш ва дори-дармонлар учун харажатлар сарфи 20 процентга оширилди.

Янги беш йилликда, КПСС XXVII съездида белгиланганидек, республикамизда қариялар ва инвалидлар учун интернат-уйлар тармоғи кенгайтирилади ва уларни сақлаш учун маблағлар кўпайтирилади. Бу муассасаларнинг иш сафатини яхшилаш учун ҳамма ишларни қиламиз. Ҳозирги пайтда ёлғиз пенсионер статуси бўлиши зарурати етилди. Яқин вақтда бу нарса ҳал этилиши кутилмоқда. Шунингдек, молия министрлигидан молиявий таъминлаш бўйича янги норматив ҳужжатларни кутмоқдамиз.

Н. Патрикеев, пенсионер: Эшитишимча, Тошкентда қариялар учун уйлар қурилади. Бу ростми?

А. Ж. Нарзиев: Бу гап рост. Ҳамма қариялар ва ёлғиз кишилар ҳам интернат-уйларда яшашни исташавермайди. Улар учун махсус планировкадаги кичик габаритли квартиралари бўлган, социал-маиший хизмат комплекслари ва меҳнат фаолияти учун хоналари бўлган турар жойлар қурилиши кўзда тутилмоқда. Бундай уйларнинг қурилиши ижроия комитетларга уй-жой қурилиши учун ажратилган маблағлар ҳисобига олиб борилади.

Тошкентда ёлғиз пенсионерлар учун Киров районида турар жой қурилади. 1982 йил февраль ойидаёқ Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети шундай экспериментал уй қуриш ҳақида қарор қабул қилганди. Бироқ у ҳанузгача бажарилмади. Ишни олға силжитиш пайти етилди.

А. Суркова, А. Милахина, А. Голованова, Н. Ткачева, Н. Григорьева, А. Михеева ва бошқаларин ўн ва ундан ортиқ йил илгари белгиланган пенсиялар миқдорининг оширилиши, чунончи нима учун қўшимча суммаси турлича бўлаётгани қизиқтирмоқда. З. Сорокина, Ю. Сандбурхонова, Л. Тимохина пенсия ўз вақтида қайта ҳисоблаб чиқарилмаётганидан шикоят қилишди.

С. Мирзааҳмедова: СССР Олий Совети Президиумининг 1985 йил 22 майдаги Фармонига биноан 10 ва ундан ортиқ йил илгари белгиланган пенсияларнинг оширилиши ҳам муносиб дам олишдаги кишиларнинг моддий таъминотини яхшилаш ҳақидаги катта ғамхўрлик кўринишидир. Илгари белгиланган пенсияларнинг миқдори аста-секин ҳозирги пайтда ўхшаш касб ва малакадаги ходимларга белгиланаётган пенсиялар даражасига яқинлаштирилади. Чунончи, 1985 йил 1 ноябрдан бошлаб 1975 йил 1 ноябргача белгиланган (ёхуд қайта ҳисоблаб чиқарилган) пенсияларнинг миқдори оширилди.

Пенсиянинг оширилиш миқдори у белгиланган (қайта ҳисобланган) кундан кейин қанча тўла йил ўтганига боғлиқ бўлади. Бунда пенсия қайта ҳисоблаб чиқарилган бўлса (пенсия белгилангандан кейин ишланган икки йил ичида), юқорироқ иш ҳақидан ҳисоблаб чиқарилган пайт унинг белгиланган пайти ҳисобланади.

Пенсиянинг ўз вақтида қайта ҳисоблаб чиқарилмагани ҳақидаги шикоятларга келсак, булар бир қатор ҳолларда адолатлидир. Кўп ҳолларда текшириш ўтказилганида бу социал таъминот бўлимларининг ходимлари айби билан рўй бераётгани аниқланмоқда. А. Сорокинанинг пенсияси Акмал Икромов район социал таъминот бўлимида ўз вақтида ҳисоб-китоб қилинмаган. Киров район бўлимида эса Ю. Саидбурхонованинг пенсиясини қайта ҳисоблаб чиқишда хатога йўл қўйилган. Пенсия ва нафақаларни белгилаш ва тўлаш марказида бу муҳим тадбирни ўтказишда бир мунча бепарволик қилишган — кўпгина пенсионерларнинг, чунончи Л. Тимохинанинг шахсий ҳужжатларига тузатишлар киритишни унутишган.

Оширилган пенсияни ўз вақтида ололмаган барча пенсионерлардан узр сўраймиз.

Р. Худайдатов, уруш қатнашчиси, умумий касаллик бўйича инвалид: Шаҳар пассажир транспортида бепул юриш бўйича имтиёзлар Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига ҳам тааллуқлими?

Х. Ё. Ёқубжонова: Кўпгина Улуғ Ватан уруши қатнашчилари министрлик ва газеталарнинг редакцияларига ушбу савол билан мурожаат этишмоқда. Тошкентда ва республиканинг бошқа шаҳарларида шаҳар пассажир транспортида, таксидан ташқари бепул юриш ҳуқуқидан ҳозирча фақат Улуғ Ватан уруши инвалидлари фойдаланмоқдалар.

В. Шундрин, Э. Раҳимов, Н. Качурин, И. Табиев, Г. Барковский, Г. Руднев, Ф. Лебедев, Ш. Камолова, Р. Юсупова, А. Лихачев, Е. Фетисов, Р. Лааскина, Г. Кочетов, Т. Кретова, М. Никитина, А. Мякишина, С. Абдужабборов, А. Белопалова, Х. Юмусова ва бошқалар: Республика ва маҳаллий аҳамиятдаги шахсий пенсияларни ошириш бўйича қандай тартиб ўрнатилган? У қандай миқдорда тўланади? Шахсий пенсия белгиланиши ёки илгари белгиланган пенсиялар қайта ҳисоблаб чиқарилиши учун қаерга мурожаат этиш керак?

Х. Ё. Ёқубжонова: Республика ва маҳаллий аҳамиятдаги шахсий пенсиялар Совет давлати олдида революцион, давлат, ижтимоий ва хўжалик фаолияти соҳасида алоҳида хизматлари бўлган ёки маданият, фан ва техника соҳасида алоҳида хизмат кўрсатган шахсларга белгиланади. Шу йил 1 январдан бошлаб республика аҳамиятига молик шахсий пенсияларнинг максимал миқдори ойига 160 сўмга ва маҳаллий аҳамиятдаги пенсия — 140 сўмга оширилди.

Республика аҳамиятидаги шахсий пенсия миқдорини ошириш билан боғлиқ масалаларни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қошидаги шахсий пенсияларни белгилаш комиссияси совет, партия органларининг тавсияномаси билан кўриб чиқади ва ҳал этади; маҳаллий аҳамиятдаги пенсия масаласини шаҳар Совети ижроия комитети тавсияномалар асосида кўриб чиқади.

Шахсий пенсиялар механик равишда оширилмайди ва шахсий аризалар бўйича белгиланмайди. Тегишли тавсиянома билан чиқиш учун пенсионер иш жойи ва турар жойи бўйича совет, партия органларига мурожаат этиши лозим.

Р. Бекмирзаев, Улуғ Ватан уруши иккинчи группа инвалиди: Мен тўла баҳосига сотиб олган «Москвич»ни ўғлим бошқаради. Мен бензин, эҳтиёт қисмлар, автомобиль ремонти учун йиллик пул компенсацияси олишим мумкинми?

Я. Ф. Ветчинкин: Бундай пул компенсацияси биринчи ва иккинчи группа Улуғ Ватан уруши инвалидига, агар у ўз автотранспортини мустақил бошқарса, шунингдек, агар у билан бир квартирада яшовчи ва пропискада бўлган оила аъзоларидан бири унинг машинасини бошқарса 260 сўм миқдорида тўланади.

Д. Чеболин: «Запорожец» машинаси барча уруш инвалидларига бепул бериладими?

Ш. Ҳ. Ҳакимов: «Запорожец» автомобилларининг бепул тақсимланиши медицина хулосаларига биноан фақат уруш инвалидларига таянч-ҳаракат аъзоларида касаллик бўлган тақдирда амалга оширилади. Ўтган беш йилликда Тошкент шаҳрида яшовчи 900 киши бепул автомобиль олди. Бу йилнинг биринчи кварталида 68 та ариза қондирилди.

А. Коршунов, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси: Менинг умумий меҳнат стажим Совет Армияси сафидаги хизматимни қўшган ҳолда 42 йилу 11 ой. Бу даврда оилавий шароитга кўра ўз хоҳишимга биноан ишдан бўшаш ҳоллари бўлган. Мен 20 процентли қўшимча олиш ҳуқуқига эгаманми?

Шунингдек, Л. Ханина, М. Петросян, А. Воронкова, Ф. Олейник, А. Жужас, Б. Кушаков ва бошқалар 20 процентли имтиёзли қўшимчани белгилаш шартлари билан қизиқишган.

С. М. Мирзааҳмедова: Узоқ муддатли узлуксиз иш стажи учун қўшимча одатда бир корхона, муассаса, ташкилотда ёки бир нечта корхонада ишлаганда узлуксиз иш стажи қоидалари сақланган ҳолдагина белгиланади. Бунда унинг давомийлиги: болалари бўлган аёллар учун — камида 20 йил, бошқа гражданлар учун камида 25 йил бўлиши керак. Бундай стаж қачон бўлгани — меҳнат фаолиятининг бошланишида, ўртасида ёки охирида — аҳамияти йўқ.

Стаж фақат ҳужжатлар орқали тасдиқланади ва имтиёзли тартибда ҳисоблаб чиқарилмайди. Ушбу қўшимча белгиланиши учун узоқ муддатли умумий иш стажи ҳам бўлиши керак — яъни, қонунда белгиланганидан камида 10 йил ортиқ бўлиши шарт.

Қўшимча миқдори пенсиянинг 20 процентидан иборат бўлади. Бунда белгиланган пенсиянинг максимал миқдорига қўшимча 10 процент атрофида қўшилади.

Оширилган қўшимча 1983 йил 1 январдан бошлаб жорий этилган ва 1983 йил 1 январда ва ундан кейинроқ ишчи ёки хизматчи сифатида ишлаб турган шахсларга пенсия белгилашда қўшилади. 1983 йил 1 январгача ишни тўхтатган, бироқ қўшимча белгиланиши учун зарур иш стажига эга бўлган пенсионерлар тўрт ой ишлашлари керак. Улуғ Ватан уруши қатнашчилари учун тўрт ой ишлаш талаб қилинмайди.

Башарти пенсионер 1983 йил 1 январдан кейин ишламаган бўлса, бироқ меҳнат фаолиятига кейинроқ қайтган бўлса у тўрт ой доимий ишлаганидан кейин пенсияни қайта ҳисоблаб чиқариш ҳуқуқига эга бўлади. Бунда шуни назарда тутмоқ керакки, вақтинча ишга қабул қилинган ишчи ва хизматчилар, агар меҳнат шартномаси тузилган кундан бошлаб икки ойдан ортиқ ишлаган бўлсалар вақтинча ходим деб ҳисобланмайдилар.

А. Брагина: Соғлиқни сақлаш системасида 1941 йилнинг август ойидан бери ишлаяпман. Кейинги 20 йил ичида оилавий шароитимга кўра ишда бир кунлик танаффус бўлган. Имтиёзли қўшимча белгиланиши учун қандай ҳолдаги ишдан бўшашлар таъсир кўрсатмайди?

С. Мирзааҳмедова: Ҳомиладор аёлларнинг, 8 ёшгача боласи бўлган оналарнинг ўз хоҳиши билан: эр ёки хотиннинг бошқа жойдаги ишга кўчирилиши муносабати билан, қарилик ёки инвалидлик бўйича пенсияга чиқиш муносабати билан, ташкилий равишда бошқа жойга ишга жўнаб кетиш, қишлоқ хўжалик ишларига ёки бошқа ижтимоий чақирувга биноан жўнаб кетиш муносабати билан ўз хоҳиши билан ишдан бўшашда имтиёзли қўшимча олиш учун узлуксиз стаж сақланади.

А. Попова, З. Шукурова: Эшитишимизча боқувчисини йўқотганлиги учун пенсия белгиланишида янгиликлар бор экан. Шулар ҳақида гапириб берсангиз.

С. Мирзааҳмедова: СССР Министрлар Совети болалари бўлган, бироқ боқувчисини йўқотганлиги учун давлат нафақаси олмайдиган беваларга ёлғиз оналар учун белгиланган давлат нафақасини тўлаш ҳақида кўрсатма берди. Нафақа болаларнинг сонидан қатъий назар, ҳар бир бола учун ойига 20 сўм миқдорида, болалар 16 ёшга тўлгунча (стипендия олмайдиган ўқувчиларга — 18 ёшгача) тўланади.

Тюрина, «Ташсельмаш» ишчиси: Бола туғилганидан кейин у 2 ёшга тўлгунича онага отпуска бериш қачон жорий этилади?

Х. Ё. Ёқубжонова: Шу беш йилликда мамлакат районлари бўйича босқичма-босқич болани парвариш қилиш учун оналарга бериладиган қисман ҳақ тўланадиган отпуска муддати бола бир ярим ёшга тўлгунича узайтирилади. Айни пайтда олти ой муддатга қўшимча отпуска олиш ҳуқуқи берилади.

Ҳомиладорлик отпускаси, шунингдек бемор болага қараганлиги учун ҳақ тўланадиган отпуска давомийлиги узайтирилади.

Т. Йўлдошева, ўқитувчи: Мен институтни битирганимдан кейин фақат беш ой ишлаганим сабабли фарзандим бир ёшга тўлгунича уни парвариш қилиш пайтида нафақа тўлашни рад этишди. Шундай қоида борми?

Р. Васина: Камида бир йил умумий меҳнат стажи бўлган ишлаётган оналар фарзандлари бир ёшга тўлгунига қадар қисман ҳақ тўланадиган отпуска олиш ҳуқуқига эгадирлар. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда олий, ўрта махсус ҳунар-техника ўқув юртларида, шунингдек аспирантурада, клиник ординатурада, малака ошириш ва кадрлар тайёрлаш курсларида ва мактабларида ўқиётган оналар меҳнат стажидан қатъий назар шундай ҳуқуққа эгадирлар. Сизга нотўғри рад этишган. Чунки олий ва ўрта махсус ўқув юртларидаги ўқув даври болага қараганлик учун ҳақ тўлашда стаж сифатида ҳисобга олинади.

Болага қараш учун иш ҳақи сақланмаган ҳолда қўшимча отпуска у бир ярим ёшга тўлгунича берилади.

Т. Йўлдошеванинг шикояти ягона эмас. Айниқса соғлиқни сақлаш ва маориф системасида бундай нуқсонларга тез-тез йўл қўйилмоқда. Касаба союз ташкилотлари ва юридик хизматлар нафақаларни белгиловчи ходимлар ўртасида тегишли тушунтириш ишларини олиб боришлари керак деб ўйлаймиз.

П. Шилкин: Қуйидаги савол кўпчиликни қизиқтирса керак. Мен пенсионер бўлсам-да ишламоқдаман. Менга 300 сўмгача иш ҳақи ва пенсияни олиш учун рухсат берилган. Мен квартал якуни бўйича ёки 13-маош олган ойларимда бухгалтерия 300 сўмдан ортиқча пулни пенсиямдан ушлаб қолади. Шу тўғрими?

С. Мирзааҳмедова: 13-маош хусусида нотўғри. Пенсия белгиланаётганида у ҳисобга олинади, бироқ уни тўлашда ҳисобга олинмайди. Квартал мукофотлари эса умумий суммага киради, пенсиядан ушлаб қолиш эса сиз уни олган ойда амалга оширилиши лозим.

О. Черноморская —Сегал. (Оҳакчи кўчаси, 28 (3-уй): Уч йилдан бери бир нарсага ҳайронман. Менга 1979 йил апрель ойи учун пенсияни ортиқча тўлашган эмиш. Ваҳоланки ўша йил, ўша ойда мен Ўзбекистон стандартлаш ва метрология марказида ишлар эдим. Умуман пенсия олмас эдим. Бу хато бўлса керак ёки кимдир мен учун пенсия олган. Социал таъминот бўлимида бу иш билан шуғулланишни исташмаяпти. Октябрь алоқа узелининг 169-алоқа бўлимида менинг карточкамни архивдан топишни рад этишяпти. Нима қилишим керак? Менинг «бўйнимда» 86 сўм турибди.

Х. У. Турсунова: Ҳурматли ўртоқ Черноморская — Сегал. Сизнинг ишингиз билан албатта шуғулланамиз. Ходимларимиз сизга лоқайдлик билан муносабатда бўлгани учун узр сўрайман.

Г. Белкина: Баъзи ойларда белгиланган муддатдан анча кейин пенсиямни оламан. Почтадагилар ведомостлар ҳали тайёр эмас дейишади. Бу иш кимга боғлиқ?

С. П. Джуганова: Тошкентда пенсия ва нафақаларни тўлаш марказлашган тартибда амалга оширилмоқда. Тўлов ҳужжатлари шаҳар статистика бошқармасининг ҳисоблаш марказида электрон-ҳисоблаш машиналари ёрдамида ишловдан чиқарилади. Бу шубҳасиз бир қанча афзалликларга эга. Давлат маблағларининг сарфланиши устидан назорат кучайди, пенсия ва нафақаларни тўлаш шаҳар Марказида қўл меҳнати улуши қисқарди. Лекин бизнинг ўзаро иш юритиш муносабатларимизда жиддий нуқсонлар бор. Ҳисоблаш маркази гоҳи-гоҳида алоқа бўлимлари орқали пенсия тўлаш ведомостларини беришни ҳамда омонат кассалари орқали пул ўтказиш бўйича рўйхатларни беришни кечиктиряпти. Масалан, март ойида барча алоқа бўлимларида пенсия тўлаш ведомостларини кўзда тутилган иккинчи числода эмас, балки олтинчида олишган. Бу пенсионерларнинг адолатли норозилигини туғдирди. Пул тўлов ҳужжатлари эътиборсизлик билан босиб чиқарилмоқда, брошюра қилинмаяпти. Бу уларни текшириш, алоқа узелларига узатишни қийинлаштиряпти. Кўплаб хатоларга йўл қўйиляпти ва ҳатто фамилиялар тушириб қолдириляпти. Башарти пенсионернинг фамилияси рўйхатда йўқ бўлса у пенсияни шу ойда эмас, балки кейинги ойда олади.

Пенсия ва нафақаларни тўлаш бўйича Тошкент шаҳар Маркази деярли ҳар ойда ҳисоблаш маркази адресига сифатсиз иш учун рекламация жўнатмоқда. Бу ташкилот эса хулоса чиқаришни эмас, балки жарима тўлашни афзал кўрмоқда.

Биз шаҳар статистика бошқармасининг ҳисоблаш марказида бизнинг ташкилотимизга яхши ҳолатдаги муайян электрон-ҳисоблаш машинасини бириктириб қўйишлари масаласини бир неча марта кўтардик. Бизнинг ҳужжатларни тайёрлашга жиддийроқ эътибор берилишини сўрадик. Бизнинг иш ҳажмимиз ғоят катта: ўтган йили социал таъминот харажатлари қарийб 154 миллион сўмни ташкил этди. Бугунги кунда шаҳарда салкам 255 минг киши пенсия ва нафақа олмоқда. Уларнинг барчаси почтага қачон келиш ва ўз пулини қачон олиш кунини билади. Демак шу куни олиши керак.

В. Яковлев: Агар биринчи ёки иккинчи группа инвалиди республика ташқарисига жўнаб кетадиган бўлса янги турар жойдаги социал таъминот бўлими ва медицина муассасасига тақдим этиш учун унга қайси пенсия ва медицина ҳужжатларини беришлари керак? Унинг инвалидлиги вақтинча характердадир. Сансалорликнинг олдини қандай олиш мумкин?

Т. Юсупова: Менинг пенсионер онам Чилонзордан Юнусободга кўчиб ўтди. Кўчиб ўтиш муносабати билан бир неча ой пенсия олмади. Бу қанақаси? Пенсия ҳужжатларини бир райондаги социал таъминот бўлимидан бошқасига беришдаги бундай кечикишни қандай изоҳлаш мумкин?

Р. Ф. Ҳакимжонов: Ўринли савол. Чиндан ҳам пенсионерлар, ҳатто бир шаҳар доирасида турар жойни ўзгартирганида ҳамиша ҳам пенсия ўз вақтида тўланавермайди. Бу асосан системамиз ходимларининг айби билан бўлади.

Бошқа шаҳарга кўчиб кетаётган пенсионер ўзи яшаётган район социал таъминот бўлимига кириши, кўчиб кетаётгани ҳақида огоҳлантириши ва бир ойлик пенсиясини муддатидан олдин олиши керак. Агар ҳамиша ҳам шундай қилинганида эди бизнинг шаънимизга билдирилаётган эътирозлар анча камайган бўлур эди.

Пенсионер янги турар жойда шаҳар ёки район социал таъминот бўлимига мурожаат этиши керак. У ердагилар пенсия ҳужжатлари ва зарур бўлган тақдирда келгусида медицина кўригидан ўтилиши сабабли медицина анкетаси учун сўров юборадилар. Бу тушунарли бўлса керак. Бироқ бу ишда кўпинча ортиқча вақт сарфланади. Арзимас масалаларда инструкция бузиб қўйилади ва пенсия ҳужжатларини юбориш муддатлари кечикади.

Бошқа жойдан келган пенсионерга эса қаерга ва қачон сўров юборилгани, унинг пенсия ҳужжатлари қайси адресга ва қачон жўнатилгани ҳақида ҳамиша ҳам маълумот беришавермайди. Пенсионер эса, унинг ҳужжатлари ўз вақтида олинмаган тақдирда, ҳужжатнинг қандай маршрут «бўйлаб» ҳаракатланаётганини билишга ҳақлидир.

Пенсияларни тўлашда ва белгилашда социал таъминот системасида марказлаштириш жорий этилгач, қуйидагича аҳвол вужудга келди. Пенсия ҳужжатларини сақлаш тартиби ўзгарди — район (шаҳар) социал таъминот бўлимлари ҳужжатларни пенсия ва нафақаларни белгилаш ва тўлаш Маркази ҳужжатхонасига беришди. Уларни талаб қилиб олиш сўровлари эса «эскичасига» район социал таъминот бўлимларига тушмоқда. Бу муайян чалкашликни вужудга келтирмоқда.

Бўлим фикри: Шунга ўхшаш шикоятлар редакцияга анчагина тушмоқда. Гоҳо пенсия ҳужжатлари идоралар ўртасидаги йўлда йўқолиб қолади, гоҳо қайсидир муҳим ҳужжат етишмай қолади. Фикримизча, Социал таъминот министрлиги пенсия ҳужжатларини бир шаҳардан бошқасига юборишни тартибга солиши керак ва бу ишда қаттиқ назорат ўрнатмоғи даркор.

Ҳурматли оқшомхонлар, 24 апрель куни телефон орқали суҳбатда ва сизнинг «Алло, редакциями!» белгиси билан редакцияга йўллаган хатларингизда кўтарилган социал таъминот бўйича барча масалаларни, табиийки, ушбу саҳифада тўла акс эттира олмадик. Сиз қолган саволларга Социал таъминот министрлигидан ёзма жавоблар оласиз.

Яна шуни хабар қиламизки, редакциянинг илтимосига биноан, ойда бир марта — ойнинг биринчи душанбасида кечқурун соат 17 дан соат 19 гача — 55-67-76 телефони орқали министр Х. Ё. Ёқубжонова ва министрлик ходимлари социал таъминот масалалари бўйича аҳолига консультация беришади.

«Алло, редакциями!» телефони бўйича масъул навбатчилар:

З. АЪЗАМХЎЖАЕВА, В. ЛАПИНА.

Редактор Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

телепрограммалар

19 МАЙ

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ БУТУНИТТИФОҚ ПИОНЕР ТАШКИЛОТИ ТУҒИЛГАН КУН

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.50 «Бахтли болалик». Концерт.
10.20 Футбол шарҳи.
10.50 Болалар учун фильм. «Қора ва оқ афсун» («Ленфильм»).
12.05 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.20 В. И. Ленин номли пионер ташкилоти туғилган кунга бағишланган телевизион ҳужжатли фильмлар.
15.55 «Скрипкачи». Литва ССРда хизмат кўрсатган артист Р. Катилюс ижоди ҳақида фильм-концерт (Вильнюс).
16.25 «Онамларнинг мактаби».
17.00 В. И. Ленин номли пионер ташкилоти туғилган кунга. «Қизил асал арилар». Бадиий фильм («Ленфильм»).
18.10 Қалбга яқин қўшиқлар.
18.45 «Горнчилар, қаердасиз!».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 Тинчлик велопойгаси. ГДРдан олиб кўрсатилади.
19.55 «ЖАДАЛЛАШТИРИШ». «Обь ёқасидаги трассаларда». Иккита нефть қувурини муддатдан илгари ишга туширилиши ҳақида.
20.25 «Капитан Грантни излаб». Етти серияли телевизион бадиий фильм премьераси (Одесса киностудияси ва «Бояна» (БХР) киностудияси). 5-серия.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 Бокс бўйича жаҳон чемпионати. Финал. АҚШдан олиб кўрсатилади.
23.05 «Дунё воқеалари».
23.20 Футбол шарҳи.
23.50 Тинчлик велопойгаси. ЧССРдан олиб кўрсатилади.

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.45 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!».
19.45 «Китобга бағишланган умр». Илмий-оммабоп фильм. Рус китоб ношири ва маърифатчиси И. Д. Ситиннинг ҳаёти ва фаолияти ҳақида.
20.05 Самбо кураши бўйича Европа чемпионати. Ленинграддан олиб кўрсатилади.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». «Қорбобо ва ёз». Мультипликацион фильм. 1-қисм.
20.45 «Здоровье».
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 «Кутилмаган учрашув». Телевизион бадиий фильм премьераси (ГДР).
23.15 Совет қўшиқларидан концерт.

● ЎзТВ I

7.15 Ритмик гимнастика.
7.40 В. И. Ленин номли пионер ташкилоти туғилган кунга. «Пионерлар қасамёди». Ҳужжатли фильм.
7.50 «Салом, кичкинтойлар!».
8.00 «Ватанимни шарафлайман».
8.10 Ота-оналарга болалар ҳақида. «Болаларнинг дам олишини ташкил этиш».
8.20 «Тонгги тароналар».
8.30 «АХБОРОТ».

* * *

18.10 Янгиликлар.
18.20 «Туғилган кунинг билан, Пионер!».
19.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Бурчга садоқат».
19.30 «АХБОРОТ».
19.45 «Балет шинавандаларига». Адан. «Жизель». А. Навоий номидаги Давлат академик Катта театри солистлари ижросида.
20.30 «АХБОРОТ».
20.50 М. Турғунбоева номидаги хизмат кўрсатган Давлат «Баҳор» халқ рақс ансамбли ижро этади.
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.05 «Салом, фестиваль!». Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари IX Халқаро Тошкент кинофестивалининг очилишига.
23.05 «Қўҳна шаҳар ёшлиги». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
23.30 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги.

● ЎзТВ II

18.05 Кўрсатувлар программаси.
18.10 Физика. Илмий-техника тараққиёти.
18.40 «Тоғлар чорлайди». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
20.00 «Хонадонингизга осойишталик тилаймиз». Ҳужжатли фильм («ЦСДФ»).
21.00 Қизиқувчилар экрани.

20 МАЙ

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.45 «Горнчилар, қаердасиз!».
10.15 Спорт ҳафталиги.
10.45 «Капитан Грантни излаб». Етти серияли телевизион бадиий фильм. 5-серия.
11.50 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.20 «Замондошимиз». Ҳужжатли фильмлар:
«Сўз берилади» (Свердловск),
«Глековлар» (Минск).
16.00 Республикада хизмат кўрсатган коллектив — Қурмонғози номли қозоқ Давлат академик халқ чолғу оркестрининг концерти.
16.30 Экранлаштирилган адабий асарлар. «Чин инсон ҳақида қисса». Б. Полевойнинг шу номли қиссаси асосида бадиий фильм («Мосфильм»).
18.00 Спорт ҳафталиги.
18.30 «Фан ва турмуш».
19.00 «Союзмультфильм» киностудиясининг мультипликацион фильми. «Тимсоҳ Гена».
19.20 «Дунё воқеалари».
19.35 «ЖОЙИДА ҲАЛ ЭТИЛМОҚДА». Латвия ССР партия ва совет ташкилотларининг халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқариш соҳасидаги тажрибаси ҳақида. Кўрсатувда КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Латвия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Б. К. Пуго иштирок этади. 2-кўрсатув.
20.20 «Капитан Грантни излаб». Етти серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 6-серия.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 Останкино концерт студиясида РСФСР халқ артисти Н. Михалков билан учрашув.
23.30 «Дунё воқеалари».
23.45 Тинчлик велопойгаси. ЧССРдан олиб кўрсатилади.

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.45 «Музикали киоск». Кўрсатувни РСФСРда хизмат кўрсатган артист Э. Беляева олиб боради.
19.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
20.00 Ритмик гимнастика.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». «Қорбобо ва ёз». Мультипликацион фильм. 2-қисм.
20.45 «Халқаро панорама». Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи А. Бовин олиб боради.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 «Кечир бизни, илк муҳаббат». Бадиий фильм («Беларусьфильм»).
23.10 Пианиночи Данг Тхай Шон чалади (ВСР).

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Профилактика муносабати билан сешанба, 20 май куни ЎзТВ I программасининг кўрсатувлари соат 7.15 дан 9.00 гача 9-канал орқали намойиш этилади.

● ЎзТВ I

7.15 Ритмик гимнастика.
7.40 «Барглар шитирлаганда». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
7.50 «Салом, кичкинтойлар!».
8.00 «Пионер телетайпи».
8.10 «Бу ранг-баранг буёклар...». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
8.20 «Тонгги тароналар».
8.30 «АХБОРОТ».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.15 «Менинг филим бўл». Мультфильм.
18.30 Ўсмирлар учун. «Орзу».
19.00 «Интенсивлаш — беш йиллик шиори».
19.30 «АХБОРОТ».
19.45 «Унинг шогирдлари даври». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
20.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Колос» (Никополь). 2-тайм. «Пахтакор» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади.
20.45 «АХБОРОТ».
21.00 «Совет Ўзбекистони шаҳарлари». Кинопрограмма.
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.05 **Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари IX Халқаро Тошкент кинофестивалининг тантанали очилиши. Кинофестиваль иштирокчилари ва меҳмонлари учун Ўзбекистон санъат усталарининг концерти.** В. И. Ленин номли СССР Халқлари дўстлиги саройидан трансляция пайтида ёзиб олинган. Кўрсатув тугагач — Кўрсатувлар программаси.

● ЎзТВ II

9.00 — 16.20 МТ II.
18.05 Кўрсатувлар программаси.
18.10 КПСС тарихи. XXVII съезд социалистик демократияни янада ривожлантириш ҳақида.
18.40 «Ўйинчоғим-қўғирчоқ». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
19.00 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. Турли фанларда масалалар ечиш алгоритмлари.
19.30 «Хоса Ариас ғалабаси». Бадиий фильм (Куба).
21.00 ЎзССР тарихи. Тошкент — дўстлик ва тинчлик шаҳри.
21.30 МТ II.

21 МАЙ

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.45 «Саёҳатчилар клуби».
10.45 «Капитан Грантни излаб». Етти серияли телевизион бадиий фильм. 6-серия.
11.50 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.20 Мамлакат телевидение студияларининг ҳужжатли фильмлари:
«Ўз рақобатчингни топ» («Экран»),
«Саҳродаги балиқчи қушлар» (Тошкент).
16.05 Черновица области, Вижницк район Маданият уйи «Смеречина» халқ рақс ансамблининг концерти (УССР).
16.30 «Бил ва уддала». Мактаб ўқувчилари учун илмий-ўқув кўрсатуви.
17.00 Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар.
17.30 «Михаил Шолохов». Телевизион ҳужжатли фильм
18.30 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Союзмультфильм» киностудиясининг мультипликацион фильми. «Скамейка».
19.40 «Ҳушёрлик — ҳаёт нормаси».
20.15 «Капитан Грантни излаб». Етти серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 7-серия.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.00 «Чикагодан Филадельфиягача». Телевизион ҳужжатли фильм. Автор — В. Зорин («Экран»).
23.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Торпедо» (Москва) — «Черноморец». 2-тайм.
23.45 «Дунё воқеалари».
24.00 Тинчлик велопойгаси. ЧССРдан олиб кўрсатилади.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Профилактика муносабати билан чоршанба, 21 май куни МТ II программасининг кўрсатувлари соат 9.00 дан 16.05 гача 11-канал орқали намойиш этилади.

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.45 «Ҳамдўстлик». Телевизион журнал.
19.15 «Қишлоқ янгиликлари».
20.15 «Агар соғлом бўлай десанг».
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». «Телефон».
20.45 «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». Шаҳар автобус ишини қандай яхшилаш керак. Телейўқлама. Омск — Курган — Москва.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.00 «Севги ҳақида қўшиқ». Телевизион бадиий фильм премьераси («Қирғизтелефильм»).

● ЎзТВ I

7.15 Ритмик гимнастика.
7.40 «Мисгар». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
7.50 «Салом, кичкинтойлар!».
8.00 Ишчи ёшлар учун. «Беш йиллик одимлари».
8.10 «Республикам менинг». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
8.20 «Тонгги тароналар».
8.30 «АХБОРОТ».

* * *

18.00 Янгиликлар. Кинофестиваль кундалиги.
18.15 Мактаб ўқувчилари учун. «Зарница-86».
18.50 «Сеҳрли қуш». Мультфильм».
19.00 «Халқаро сиёсатнинг актуал масалалари».
19.30 «АХБОРОТ».
19.45 «Бизнинг дала шийпонимиз». Ўзбекистон телевидениесининг «Қишлоқ ҳақиқати» газета редакцияси билан биргаликдаги рейди.
20.00 «Мақом». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
20.30 «АХБОРОТ».
20.50 Ёш ижрочилар концерти.
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.00 «Умид». Ёш ижодкорлар телевизион клуби.
23.45 Кўрсатувлар программаси.

● ЎзТВ II

9.00 — 16.05 МТ II.
18.05 Кўрсатувлар программаси.
18.10 Табиатшунослик. Ўзбекистонда ёз.
18.40 «Пионер телетайпи» (такрорий).
18.50 «Йилнинг тўрт фасли». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
20.10 Ритмик гимнастика.
20.30 «Тақдир». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
21.00 «Шундай аёллар яшайди». «Бизнинг замондошларимиз» туркумидан.
21.30 МТ II.

22 МАЙ

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.45 «Ипак мўйқалам». Мультипликацион фильм.
10.15 Давлат академик Большой театрининг духовой чолғулари оркестри чалади. Дирижёр — РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Андропов.
10.35 «Капитан Грантни излаб». Етти серияли телевизион бадиий фильм. 7-серия.
11.50 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.20 «Қишлоқ истиқболлари». Телевизион ҳужжатли фильмлар.
16.20 «Наталья Герасимова куйлайди» («Экран»).
16.45 «Шахмат мактаби». Разрядлилар синфи.
17.15 «Союзмультфильм» киностудиясининг мультипликацион фильмлари:
«Машенька ва айиқ»,
«Эмлатишдан қўрқадиган бегемотча ҳақида».
17.55 Аргентина фольклор ансамблининг концерти.
18.25 «Болалигимиздаги футбол». Телевизион ҳужжатли фильм («Экран»).
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 СЎЗНИ АМАЛДА ИШ БИЛАН ОҚЛА. «Партия аъзосининг бурчи». Меҳнат коллективида коммунистларнинг авангардлик роли ҳақида.
20.00 «12-қават». «Дунё ва ёшлар» кўрсатувига ойлик илова.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 «Ўз даврининг достонлари ҳақида». «Игорь полки ҳақида сўз» тарихи ҳақида. Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Кўрсатувни академик Д. С. Лихачев олиб боради.
22.55 «Дунё воқеалари».
23.10 Тинчлик велопойгаси. ЧССРдан олиб кўрсатилади.

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.45 Ритмик гимнастика.
19.15 «Электроника ва биз».
19.45 «Союзмультфильм» киностудиясининг мультипликацион фильми. «Бахт қалпоқда эмас».
20.00 Спидвей бўйича жаҳон чемпионати. ЧССРдан олиб кўрсатилади.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». «Салом, тулки хола». Мультипликацион фильм.
20.50 Реклама.
20.55 «Жаҳон музика маданияти хазинасидан». В. А. Моцарт.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 «Сўнгги визит». Телевизион бадиий фильм (Рига киностудияси).
23.20 «Қўшиқ, романс, вальс».

● ЎзТВ I

7.15 Ритмик гимнастика.
7.40 «Ҳайкалтарош Илҳом Жабборов». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
7.50 «Салом, кичкинтойлар!».
8.00 Студент ёшлар учун. «Ижод ва изланиш».
8.20 «Тонгги тароналар».
8.30 «АХБОРОТ».

* * *

18.00 Янгиликлар. Кинофестиваль кундалиги.
18.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ишчи — шарафли ном».
18.50 «Поэзия». Омон Мухтор.
19.05 «Ўйлар». Малик Қаюмов ҳақида ҳужжатли фильм.
19.30 «АХБОРОТ».
19.45 «Бизнинг устимиздан томчиламаяпти...». Мультфильм.
19.50 «Қўшиқ ёзувчи шоирлар». Ҳабибий.
20.30 «АХБОРОТ».
20.50 «Қўшиқ ёзувчи шоирлар». Ҳабибий (давоми).
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.05 «Совет киноси усталари». СССР халқ артисти Аббос Бакиров.
23.05 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги.

● ЎзТВ II

9.00 — 16.05 МТ II.
18.05 Кўрсатувлар программаси.
18.10 «Инсон болаликдан бошланади».
18.45 География. Ер шари аҳолиси.
19.20 Реклама.
19.30 «Иқтисодий шарҳ».
19.50 «Қайта қуриш». Ҳужжатли фильм.
20.10 «Қайнона». Бадиий фильм («Озарбайжонфильм»).
21.30 МТ II.

23 МАЙ

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.45 Мультипликацион фильмлар:
«Қуёнча, Коська ва булоқча»,
«Ўзинг кимсан»,
«Мақтанчоқ Шарик».
10.15 «Сўнгги визит». Телевизион бадиий фильм.
11.30 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.20 «Фан ва меҳнат иттифоқи». Ҳужжатли фильмлар:
«Резерв» («ЛНФ»),
«Инерция пайти» («КНФ»),
«Ҳаёт булоқлари» («Казахфильм»).
16.00 «Союзмультфильм» киностудиясининг мультипликацион фильми. «Винни Пух ва серташвиш кун».
16.20 «Рус тили».
16.55 «Қувноқ стартлар».
17.40 Халқ куйлари.
17.50 Болалар учун фильм. «Диққат, тошбақа!» («Мосфильм»).
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Эдуард Гончаров ва бошқалар». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси.
20.25 «Пора». Телевизион бадиий фильм. («Экран»). 1-серия.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 «Пора». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
23.25 «Дунё воқеалари».
23.40 Джаз монологи. Бокудан олиб кўрсатилади.

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.50 «Саёҳатчилар клуби». Кўрсатувни Ю. А. Сенкевич олиб боради.
19.50 «Союзмультфильм» киностудиясининг мультипликацион фильми. «Бир коп-ток ип».
20.00 «Музикали танаффус». Болгариядан эстрада кўрсатуви.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». «Биринчи скрипка». Мультипликацион фильм.
20.45 «Россияночка» ансамблининг чиқиши.
20.55 «Музей ва кўргазма заллари бўйлаб». Шарҳ.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.05 А. С. Пушкин шеърларига ёзилган романсларни РСФСРда хизмат кўрсатган артист Л. Громико куйлайди. Свердловскдан олиб кўрсатилади.
22.30 Сув полоси бўйича халқаро турнир. СССР — Австралия терма командалари. Тбилисидан олиб кўрсатилади.
23.00 «София бўйлаб сайр». Кинолавҳа.
23.15 Енгил атлетика бўйича Бутуниттифоқ мусобақалари. Сочидан олиб кўрсатилади.
24.00 Юлия Рябчинская хотираси учун байдарка ва каноэда эшкак эшиш бўйича халқаро мусобақалар.

● ЎзТВ I

7.15 Ритмик гимнастика.
7.40 «Жилоларнинг туғилиши». Телефильм.
7.50 «Салом, кичкинтойлар!».
8.00 «Ўринбосарлар улғаймоқда». «Бу шунчаки оддий иш эмас». Ҳужжатли фильм.
8.20 «Тонгги тароналар».
8.30 «АХБОРОТ».

* * *

18.00 Янгиликлар. Кинофестиваль кундалиги.
18.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Студентлик — олтин даврим».
18.50 Мактаб ўқувчилари учун. «Ленин ҳақида ҳикоялар».
19.00 «Дастлабки қалдирғоч». Бўзсув ГРЭСининг 60 йиллигига.
19.30 «АХБОРОТ».
19.45 «Тамарахоним». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
20.15 «Ёшларга ишонч». Ҳужжатли фильм (Вьетнам).
20.30 «АХБОРОТ».
20.50 Вокалистлар IV Республика конкурси лауреатларининг концерти.
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.05 «Фестиваль учрашувлари». Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари IX Халқаро Тошкент кинофестивалида.
23.05 Кўрсатувлар программаси.

● ЎзТВ II

9.00 — 16.10 МТ II.
18.05 Кўрсатувлар программаси.
18.10 Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ стартлар» (такрорий).
19.00 Зоология. Сутэмизувчиларни муҳофаза қилиш.
19.35 Ритмик гимнастика.
19.55 «Эй, ковбойлар». Бадиий фильм («Казахфильм»).
21.00 КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА! «Яхши кайфият хизмати».
21.30 МТ II.

24 МАЙ

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.45 Латвия Давлат этнографик музейи «Скандиниеки» фольклор ансамблининг чиқиши.
10.05 «Оддий — мураккаб ҳақиқатлар». Ота-оналар учун телевизион журнал.
10.35 «АБВГДейка».
11.05 «Здоровье».
11.50 «Африка оҳанглари». Бадиий коллективларнинг чиқиши.
12.20 «Куйбишев шаҳри». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Куйбишев).
13.30 «Эрмитаж». Қадимий бадиий қуроллар.
13.50 «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». Мебелларнинг сифати, тури ва уларни рационал ташиш муаммолари.
14.20 «Чашмалар». Кўрсатувни СССР халқ артисти Н. К. Мешко олиб боради.
14.45 «Илья Глазунов билан учрашувлар». Телевизион ҳужжатли фильм. 1 ва 2-қисмлар. Танаффус пайтида (15.35) — «Дунё воқеалари».
16.30 «Биз қандай дам оламиз». Фильм-концерт премьераси («Экран»).
16.55 «Ҳамдўстлик». Телевизион журнал.
17.25 «Союзмультфильм» киностудиясининг мультипликацион фильми. «Жосуслик иштиёқи».
17.45 «Ҳайвонот оламида».
18.45 СССР халқ артисти, кинорежиссёр С. А. Герасимовнинг бадиий фильмлари. «Лев Толстой» (М. Горький номли киностудия (СССР) ва «Колиба» (ЧССР). 1 ва 2-сериялар.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.00 Шанба оқшомида. «Баҳор кунларининг бирида».
23.45 Янгиликлар.
23.50 «Давр ва ўзим ҳақимда». Шеърий антология. Борис Пастернак. СССР халқ артисти Е. Симонов ўқийди.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 «Қарсаклар ман этилади». Куйловчи қушлар конкурси ҳақида телевизион ҳужжатли фильм («Экран»).
9.25 Ритмик гимнастика.
10.10 «Тонгги почта» музикали кўрсатуви.
10.40 «Сиз яратган боғ».
11.10 «Муҳаббат юлдузи». Телевизион бадиий фильм премьераси («Ўзбекфильм»). 1 ва 2-сериялар.
13.25 «Ер юки». Шоир Л. Мартиновнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида телевизион ҳужжатли фильм.
14.20 «Гаровга қўйилган ҳаёт». Ўн саккиз серияли телевизион бадиий фильм (Польша, 1966—1969 йиллар). 3-серия — «Мутлақо махфий».
15.15 «Стадион ҳамма учун».
15.45 Эртак ҳузурида меҳмонда. «Эртакдаги доғ». Бадиий фильм (ЧССР).
17.05 Реклама.
17.10 «Союзмультфильм» киностудиясининг мультипликацион фильмлари.
17.20 Тарихий фиьмлар экрани. «Шайтон уясида» («Молдова-фильм»).
18.40 Ўсмирлар учун музикали кўрсатув.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». «Этик кийган мушук». Мультипликацион фильм. 1-қисм.
20.45 Сув полоси бўйича халқаро турнир. Венгрия — СССР терма командалари. Тбилисидан олиб кўрсатилади.
21.15 «Агар соғлом бўлай десанг».
21.30 «ВРЕМЯ».
22.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Москва) — «Днепр». 2-тайм.
22.45 Дўстона армиялар спорт клубининг эмблемаси билан. ПХРда бўлиб ўтган спартакиада ҳақида.
23.15 Енгил атлетика бўйича Бутуниттифоқ мусобақалари. Сочидан олиб кўрсатилади.

● ЎзТВ I

7.15 Ритмик гимнастика.
7.40 «Кохетия ҳақида сўз». Телефильм.
7.50 «Салом, кичкинтойлар!».
8.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Ленин ҳақида ҳикоялар» (такрорий).
8.10 «Бир муаммо тарихи». Ҳужжатли фильм.
8.20 «Тонгги тароналар».
8.30 «АХБОРОТ».
8.50 «Васильев йўллари». Ҳужжатли фильм.
9.00 Москва. «ВРЕМЯ».
9.40 «Узбекистан спортивний».
10.10 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи» (такрорий).
11.10 «Мактаб ислоҳотини амалга оширишда партия, совет органларининг роли».
11.50 «Унутилмас куз». Бадиий фильм (Монголия).
13.00 КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА! «Агросаноат ва Озиқ-овқат программаси».
13.30 «Ижод саҳифалари». Егор Исаев туғилган куннинг 60 йиллигига.
14.05 «Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак».

* * *

18.00 Кўрсатувлар программаси.
18.05 «Дўстлар», «Ҳамма гап шляпада». Мультфильмлар.
18.30 Болалар учун. «Бойчечак».
19.00 Ота-оналар университети.
19.30 «АХБОРОТ».
19.45 «Рақснинг сеҳрли олами». М. Аҳмедова. Фильм-концерт.
20.30 «АХБОРОТ».
20.50 «Санъат олами». Рассом Ўрол Тансиқбоев.
21.20 «Есенсой яқинидаги чўлда». Манзарали фильм («Казахтелефильм»).
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.00 «Тўйлар муборак». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
23.05 Кўрсатувлар программаси.

● ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

25 МАЙ

ХИМИКЛАР КУНИ

● МТ I

9.00 «ВРЕМЯ».
9.45 Ритмик гимнастика.
10.15 «Спортлото»нинг 21-тиражи.
10.25 «Будильник».
10.55 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!».
11.55 «Тонгги почта» музикали кўрсатуви.
12.25 «Саёҳатчилар клуби». Кўрсатувни Ю. А. Сенкевич олиб боради.
13.25 «Музикали киоск». Кўрсатувни РСФСРда хизмат кўрсатган артист Э. Беляева олиб боради.
13.55 «Қишлоқ янгиликлари».
14.55 «Сизга манзур адабиётлар».
15.40 «Дирижёр ва оркестр». СССР халқ артисти Д. Кахидзе.
16.35 «Бизнинг хонадонимизда». Телевизион журнал.
17.20 «Акс-садо». Телевизион қисса. 1-боб. Кўрсатувни Г. Шергова олиб боради.
18.30 «Халқаро панорама».
19.15 «Ветеранлар, Сизлар учун».
20.00 «СССР Давлат фильмофондининг тўпламларидан». Россияда дастлабки киносеансларнинг 90 йиллигига бағишланган кинопрограмма.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Минск) — «Торпедо» (Москва). 2-тайм. Минскдан олиб кўрсатилади.
22.45 Опера саҳнаси усталари. «Испан операси юлдузлари — Т. Берганца, Х. Аррагаль». Кўрсатувни СССР халқ артисти З. Соткилава ва сиёсий шарҳловчи И. Кудрин олиб борадилар.
23.35 Янгиликлар.

● МТ II

9.00 «Зарядкага сафланинг!».
9.15 «Ёлғиз бугунги кун билан эмас». Телевизион ҳужжатли фильм (Киев).
9.35 «Ставропольполимер» ишлаб чиқариш бирлашмаси академик хорининг концерти. Пятигорскдан олиб кўрсатилади.
9.55 ЎЗБЕКИСТОН ССР ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.
11.10 «Рус тили».
11.40 «6-скорий кечикяпти». Қариндошларнинг 40 йилдан сўнг учрашуви.
12.00 Экранлаштирилган адабий асарлар. М. Горький трилогияси. «Менинг университетларим». Бадиий фильм («Союздетфильм»).
13.40 Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар.
14.10 «Союзмультфильм» киностудиясининг мультипликацион фильми. «Франтишек».
14.25 «Жаҳон музика маданияти хазинасидан». Н. А. Римский-Корсаков.
15.15 «Гаровга қўйилган ҳаёт». Ўн саккиз серияли телевизион бадиий фильм (Польша, 1966—1969 йиллар). 4-серия — «Роза» кафеси».
16.25 «12-қават». «Дунё ва ёшлар» кўрсатувига ойлик илова.
17.55 Экранда — кинокомедия. «Оталар ва боболар» (М. Горький номли киностудия).
19.15 Сув полоси бўйича халқаро турнир. СССР — Югославия терма командалари. Тбилисидан олиб кўрсатилади.
19.45 Юлия Рябчинская хотираси учун байдарка и каноэда эшкак эшиш бўйича халқаро мусобақалар.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». «Этик кийган мушук». Мультипликацион фильм. 2-қисм.
20.45 Енгил атлетика бўйича Бутуниттифоқ мусобақалари. Сочидан олиб кўрсатилади.
21.30 «ВРЕМЯ».
22.00 «Музикали воқеалар». Киноконцерт.
22.50 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Зенит» — «Металлист». 2-тайм. Ленинграддан олиб кўрсатилади.

● ЎзТВ I

7.15 Ритмик гимнастика.
7.40 «Гармончилар». Телефильм.
8.00 «Нафосат оламида». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
8.20 «Тонгги тароналар».
8.30 «АХБОРОТ».
8.50 «Стадион». Телефильм.
9.00 Москва. «ВРЕМЯ».
9.40 «Биргаликда куйлаймиз». Аваз Мансуров Хуршид Қаюмов шеърига басталаган «Қуёш билан суҳбат» қўшиғи ўргатилади.
10.00 Ижодкор ёшлар учун. «Истеъдод».
10.20 Врач маслаҳати.
10.30 «Шахмат мактаби».
11.00 Телевизион миниатюралар театри (такрорий).
11.45 «Бўш вақтнинг қиммати».
12.15 «Сўнгги пушаймон». Бадиий фильм (ГДР — Тунис).
13.30 Реклама.

* * *

18.00 Кўрсатувлар программаси.
18.05 Мактаб ўқувчилари учун. «Китоб — бизнинг дўстимиз».
19.00 «Бугун — Химиклар куни».
19.30 «АХБОРОТ».
19.45 «Интернационал дўстлик клуби». Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари IX Халқаро Тошкент кинофестивалига бағишланади.
20.20 «Чимён. Йил фасллари». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
20.30 «АХБОРОТ».
20.50 Химия саноати ходимлари учун концерт.
21.30 Москва. «ВРЕМЯ».
22.00 «Инсон ва замин». «Сув ва ғўза».
22.30 Концерт.
Кўрсатув тугагач — Кўрсатувлар программаси.

● ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

Газетхонларнинг илтимосига биноан телевидениенинг ҳафталик программаси ҳар жума куни эълон қилинади.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 16/V да Концерт, 17/V да Оловли фаришта.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/V да Келинлар қўзғолони, 17/V да Ўғрини қароқчи урди.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 16/V да Ёшликда берган кўнгил (19.30), 18/V да Комедия, комедия, комедия (19.30).

КИНО

16 МАЙДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«БОББИ» — М. Шайхзода номли (16, 18.30; 20.45).
«ҚЎРҚУВНИНГ БЕШ ДАҚИҚАСИ» — Искра (16, 18, 20.00; телефон 39-14-59).
«ТУНГИ ЎҒРИЛАР» — ВЛКСМ 30 йиллиги (жуфт соатларда).
«ЎЗ КЎЗИНГ БИЛАН КЎР» — Лисунов номли (17, 20.00).
«ДОМ-ДАРАКСИЗ ЙЎҚОЛГАН» — Фестиваль (ёзги, 21.30).
«ЕРГАЧА ТАЪЗИМ ҚИЛ» — Хива (21.30).

17, 18 МАЙДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ҚЎРҚУВНИНГ БЕШ ДАҚИҚАСИ» — Искра (12.20, 14, 16, 18, 20.00; телефон 39-14-59) Восток (тоқ соатларда, телефон 91-14-61).
«ТУНГИ ЎҒРИЛАР» — «ВЛКСМ 30 йиллиги (жуфт соатларда).
«ЎЗ КЎЗИНГ БИЛАН КЎР» — Лисунов номли (11, 14, 17, 20.00).
«ДОМ-ДАРАКСИЗ ЙЎҚОЛГАН» Фестиваль (ёзги, 21.30).
«ЕРГАЧА ТАЪЗИМ ҚИЛ» — — Хива (21.30).
«МАХЛУҚЛАР ОРОЛИНИНГ СИРИ» — М. Шайхзода номли (тоқ соатларда).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА Москва «Муз устида цирк» коллективининг гастроллари (16/V да 14.30, 19.30 да; 17/V да 13, 16, 19.00 да).

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА

17 май соат 17.00 да

СССР биринчилиги учун

«ПАХТАКОР» (Тошкент) — «МЕТАЛЛУРГ» (Запорожье) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Матч бошланишидан олдин соат 16.00 да М. ТУРҒУНБОЕВА номидаги «БАҲОР» давлат халқ рақс ансамблининг солисти, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист АҲМАДЖОН ШУКУРОВ концерти.

ФУТБОЛ ИШҚИБОЗЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Стадион кассаларида олдиндан билет сотиш ташкил этилган.
Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ АҲОЛИСИ ДИҚҚАТИГА!

1 Май кўчаси, 7-уйда жойлашган

ПОЧТАМТДА

ШАҲАР ПОЧТА АЛОҚАСИ ХОДИМЛАРИ ВА «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» — «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» ГАЗЕТА РЕДАКЦИЯЛАРИ ХОДИМЛАРИ ТОМОНИДАН ГРАЖДАНЛАРНИ

ЖАМОАТЧИЛИК АСОСИДА ҚАБУЛИ ЎТКАЗИЛМОҚДА

Сиз шаҳар почта алоқаси иши масалалари бўйича мурожаат қилишингиз мумкин.

Жамоатчилик асосида граждандар душанба куни соат 8.00 дан 14.00 гача қабул қилинади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПОЧТА АЛОҚАСИНИНГ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ-ТЕХНИКА БОШҚАРМАСИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» — «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» ГАЗЕТАЛАРИ РЕДАКЦИЯЛАРИ.

Тошкент область Орджоникидзе районидаги 26-кечки-сменали мактаб томонидан **Ғафуров Маҳамат Абдураҳмонович** номига берилган 819202 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар, Фрунзе районидаги 20-кечки-сменали мактаб томонидан **Самандарова Шаҳодат Ишқуловна** номига берилган 308705 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
(«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши — 32-55-37, 32-53-83; саноат ва қурилиш — 32-57-84; шаҳар хўжалиги ва транспорт — 32-55-39; фан ва маданият — 32-53-10; ахборот ва спорт — 33-28-15; 32-55-32; хатлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 3253-66; эълонлар бўлими — 33-81-42.

Р— 12753. Газета бир йилда 300 марта чиқади. Тираж 52. 141. Б — 2110. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.